

یادداشت

بورس و دوریسک بزرگ

امیررضا اقبالیاف/تحلیلگر بازارهای مالی

شرایط بازار به گونه‌ای است که فعلا شاهد تحول مثبت یا منفی قابل توجهی در بازار نیستیم و معاملات مشابه هفته‌ها و ماه‌های گذشته کم‌رغ و بدون جهت‌گیری قاطعانه و به‌همراه حجم پایین دنبال می‌شود، اما نکته‌ای که باید به آن توجه داشت، افزایش تدریجی هزینه‌های معاملاتی پنهان است که شامل هزینه‌فرست نیز می‌شود به طوری که هزینه فرصت نوسانگیری و شناسایی سود کوتاه‌مدت به‌ویژه در خصوص سهام بنیادی و ارزنده بازار همزمان با افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری مبتنی بر ارزش با توجه به قیمت‌های ارزنده سهام و تثبیت سطوح قیمتی به‌عنوان کف‌های بنیادین در حال افزایش است و رفته‌رفته با حرکت به سمت روزهای پایانی سال با کاهش انگیزه نوسان‌گیری کوتاه‌مدت روی کلیت بازار می‌توان شاهد شکل‌گیری یک روند صعودی قوی‌تر و پایدارتر را در سطح بازار بود. با بررسی روند سیاست‌گذاری پولی در هفته گذشته شاهد افزایش ناچیز درجه انقباض پولی توسط بانک مرکزی در مقایسه با کاهش فشار هفته‌های قبل و همچنین رشد مبلغ سفارش‌های ارسال شده توسط بانک‌ها در سامانه بازار بین بانکی هستیم که منجر به رشد ۰٫۳ درصدی و افزایش ۷ نقطه پایه نرخ بهره بین بانکی در مقایسه با هفته قبل شده است که پس از ۴ هفته کاهش متوالی رخ داده است. شاخص عملکرد بانک مرکزی که توسط بنده محاسبه شده است، نشان دهنده عدد ۰٫۸۳ واحدی است که در مقایسه با هفته قبل کاهش یک‌دهم واحدی را داشته و همچنین مجدداً پایین‌تر از سطح میانگین از ابتدای سال قرار گرفته است.

البته لازم به ذکر است که سیاست پولی بانک مرکزی از ابتدای سال به‌جز مدتی محدود روندی کاملاً انقباضی را طی کرده است و تغییرات هفته‌های گذشته صرفاً به‌عنوان کاهش فشار انقباضی محسوب می‌شوند و فعلا چرخش قابل توجهی به سمت انبساط دیده نمی‌شود. علت رشد نرخ بین بانکی هفته گذشته، افزایش مبلغ سفارش‌های ارسالی بانک‌ها و کاهش جزئی نسبت پذیرش درخواست‌ها است که در مجموع ۲۰ میلیارد تومان نقدینگی را از بازار بین بانکی حذف کرده و منجر به هدایت نرخ تعادلی بهره بین بانکی به سطح ۲٫۲۶ درصد شده است. لازم به ذکر است که بانک مرکزی با کاهش سیاست انقباضی خود از ابتدای سال به‌طور خاص از محل ابزارهای قانونی (به‌جز اضافه برداشت در حساب جاری سطح بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی (ایتم منابع پولی) را) مجموعه به میزان ۳۷۶۰ میلیارد تومان افزایش داده است که با وجود مثبت‌بودن شاهدان توجه نرخ رشد آن هستیم.

عملکرد سهامداران خرد در هفته چهارم آبان بررسی شد

قهر حقیقی‌ها از بازار

دنیای اقتصاد - آرش معلمی: ساعات معاملاتی در روز یکشنبه در حالی شروع شدند که شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران کار خود را با ثبات آغاز کرد، اما از حدود ساعت ۹:۲۰ نمایات صعودی در این شاخص دیده شد، به طوری که در ساعت ۱۰:۰۵ نامگر اصلی بورس تهران به محدوده ۲ میلیون و ۳۱ هزار واحد صعود کرد و به نسبت روز ماقبل در ارتفاع بالاتری قرار گرفت، اما پس از این ساعت مجدداً روند نزولی شاخص کل شروع شد که تا پایان ساعت معاملاتی ادامه یافت، به طوری که در نهایت عدد ۲ میلیون و ۲۶ هزار واحد برای این شاخص به ثبت رسید. شاخص هموزن نیز با حدود ۲ هزار واحد افزایش در محدوده ۷۰۴ هزار واحد قرار گرفت. همچنین بازار سهام در این روز شاهد ۲۵ میلیارد تومان خروج پول بود و ارزش معاملات خرد نیز در سطح ۴ هزار و ۶۵۲ میلیارد تومان قرار گرفت. وضعیت در فرابورس ایران متفاوت بود و شاخص کل آن با ۱۴۰ واحد افزایش در سطح ۲۵ هزار و ۸۴ واحد قرار گرفت، اما در هفته‌ای که گذشت عملکرد هفتگی بازار سهام نیز طی گزارشی از سوی پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سننا) منتشر شد که ۴ مورد از این امر را در آمارها گزارش بر بررسی شدند. آمارها نشان می‌دهند که در هفته منتهی به ۲۴ آبان، تعداد سهامداران فعال بازار سهام اعم از حقیقی و حقوقی با ۱۷ هزار و ۷۴۸ کد افزایش، از محدوده ۳۳۳ هزار و ۹۵۶ کد قرار گرفت، اما ارزش معاملات خرد در صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله ETFها با ۲۵۸ میلیارد تومان کاهش نسبت به هفته منتهی به ۲۴ آبان، ۲۰ هزار و ۲۶۲ میلیارد تومان سقوط کرد. همچنین ارزش معاملات خرد سهام و حق تقدم نیز با یک هزار و ۲۲۱ میلیارد تومان کاهش در محدوده ۱۷ هزار و ۴۴۱ میلیارد تومان قرار گرفت و در نهایت سهم کلی گردش معاملات خرد نیز کاهش یافته است. روز گذشته ۲۵ میلیارد تومان خروج پول حقیقی ثبت شد که در تعداد روزهای خروج پول به ۸ روز رساند.

در هفته منتهی به ۲۴ آبان، ارزش معاملات خرد سهام و حقوقی با ۱۷ هزار و ۷۴۸ کد افزایش، از محدوده ۳۳۳ هزار و ۹۵۶ کد قرار گرفت، اما ارزش معاملات خرد در صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله ETFها با ۲۵۸ میلیارد تومان کاهش نسبت به هفته منتهی به ۲۴ آبان، ۲۰ هزار و ۲۶۲ میلیارد تومان سقوط کرد. همچنین ارزش معاملات خرد سهام و حق تقدم نیز با یک هزار و ۲۲۱ میلیارد تومان کاهش در محدوده ۱۷ هزار و ۴۴۱ میلیارد تومان قرار گرفت و در نهایت سهم کلی گردش معاملات خرد نیز کاهش یافته است. روز گذشته ۲۵ میلیارد تومان خروج پول حقیقی ثبت شد که در تعداد روزهای خروج پول به ۸ روز رساند.

نشان می‌دهد که در هفته چهارم آبان ماه، مجموع ارزش معاملات خرد ۱۷ هزار و ۴۴۱ میلیارد تومان بوده که از این میزان ۲۵ میلیارد تومان مربوط به بورس اوراق بهادار تهران و ۶ هزار و ۵۷۷ میلیارد تومان سهم فرابورس ایران بوده است.

روند دو بازار سهام مهم جهان بررسی شد

سایه بدبینی بر بورس چین

دنیای اقتصاد - محمد امین مکرمی: به نظر می‌رسد دستاوردهای اخیر رئیس‌جمهور چین در حوزه ژئوپلیتیک، به بهبود فضای سرمایه‌گذاری در چین رانجام داده و کندی بدبینی که بر دومین بازار بزرگ سهام جهان سایه افکنده، کمک چندانی نکرده است. بر اساس گزارش تحلیلی بلومبرگ، این هفته از نگاه سرمایه‌گذاران در چین، به خصوص با توجه به دیدار مهم شی جین‌پینگ و رئیس‌جمهور آمریکا جو بایدن، مقطعی کله‌دی محسوب می‌شود. اما با وجود توافق طرفین در مورد مسائل همچون بازسازی ارتباطات نظامی سطح بالا و گشایش باب گفت‌وگو در حوزه هوش مصنوعی، چنین تحلیلی از نظر معامله‌گران، دستاوردهای در واقع تلقی نشد. با زیگنار بازار سهام چین در واقع انتظار پیشرفت بیشتری در زمینه مسائل مهم‌تری مانند محدودیت‌های آمریکا بر صادرات ریزتراشه و موضوع تعرفه‌ها داشتند. شاخص معیار CSI 300 که عملکرد ۳۰۰ سهام برتر بورس شانگهای و ششن را رصد می‌کند، هفته قبل بدترین عملکرد خود در حدود یک ماه گذشته را به ثبت رساند.

این اتفاق در حالی رخ داد که اکثر بازارهای سهام جهان پس از انتشار داده‌های تورم آمریکا که حاکی از کاهش احتمال افزایش بیشتر در نرخ بهره فدرال رزرو بود، روند صعودی را تجربه کردند. در این هفته صندوق‌های سرمایه‌گذاری خارجی نیز به عرضه سهام شرکت‌های چینی روی آورده و روند خروج پول از بازار سهام این کشور را تشدید کردند. آنگون انتظار می‌رود که بازار سهام چین در اتفاقی بی‌سابقه، به سمت مثبت سوئمن سال متوالی ۱۸ درصد بالاتر از سطحی است که در آغاز سال در آن قرار گرفته بود و تنها ۲ درصد از اوج سالانه خود که در ماه ژوئیه اتفاق افتاد، پایین‌تر است.

مسائل اساسی مانند رقابت چین و آمریکا در حوزه فناوری‌های پیشرفته و همچنین شرایط بحرانی بازار املاک چین، ایجاد نگرده‌است، سقوط روز جمعه سهام گروه علی بابا، فشار ناشی از نبرد بین آمریکا و چین در حوزه فناوری بر بازار سهام را بیش از پیش نمایان کرد. ریزش سهام غول تجارت الکترونیک چین پس از آن روی داد که این شرکت برنامه ایجاد واحد ابری خود را به دلیل اعمال محدودیت‌های آمریکا بر صادرات ریزتراشه‌های پیشرفته، کنار گذاشت. در همین حال، سرمایه‌گذاران به یک تحول کلیدی در تایوان، به عنوان کانون تنش‌های فزاینده بین چین و واشنگتن، اهمیت زیادی ندادند. در یک رویداد مهم سیاسی، احزاب مخالف دولت در این کشور دموکراتیک توافق کردند که کمیسیون مشترک برای مباحث در موضوعات ژئوپلیتیک تشکیل دهند. این امر احتمال به قدرت رسیدن دولتی که با چین روابط دوستانه‌تری داشته باشد را افزایش خواهد داد.

این هفته شاهد افزایش نرخ بهره فدرال رزرو ۰٫۲۵ درصدی بود که باعث شد برای سومین هفته متوالی به محدوده مثبت بماند. برخی کارشناسان معتقدند که بازار سهام آمریکا در چرخشی سریع از وضعیت «اشباع خرید» به وضعیت «اشباع خریده» تغییر فاز داده و اکنون نیاز به استراحت دارد. استراتژیست‌ها پیش‌بینی می‌کنند که بازار سهام آمریکا در ماه اکتبر شاهد چرخش مثبت خواهد بود. شاخص معیار S&P 500 این هفته بالای سطح کلیدی ۴۵۰۰ واحدی قرار گرفت که باعث شد این نامگر برای سومین هفته متوالی به محدوده مثبت بماند. برخی کارشناسان معتقدند که بازار سهام آمریکا در چرخشی سریع از وضعیت «اشباع خرید» به وضعیت «اشباع خریده» تغییر فاز داده و اکنون نیاز به استراحت دارد.

بروز نشانه‌هایی حاکی از آرام‌شدن تورم به امیدها در مورد پایان چرخه افزایش نرخ بهره فدرال رزرو ۰٫۲۵ درصدی است. شاخص معیار S&P 500 این هفته بالای سطح کلیدی ۴۵۰۰ واحدی قرار گرفت که باعث شد این نامگر برای سومین هفته متوالی به محدوده مثبت بماند. برخی کارشناسان معتقدند که بازار سهام آمریکا در چرخشی سریع از وضعیت «اشباع خرید» به وضعیت «اشباع خریده» تغییر فاز داده و اکنون نیاز به استراحت دارد.

تیبض شاخص

متغیر	مقدار	تغییرات نسبت به یک ماه قبل (درصد)	تغییرات نسبت به میانگین یک ماه قبل (درصد)	تغییرات نسبت به میانگین یک سال قبل (درصد)
حجم کل معاملات (میلیون سهم)	۴۹۳۸,۶۳	۳۲,۱۷	۷,۴۸	-۴۲,۷۲
ارزش کل معاملات (میلیارد ریال)	۲۶۱۶۹,۷۷	۳۲,۴۶	۱۷,۴۱	-۴۲,۹۱
تعداد کل معاملات	۲۶۲۸۳,۰۰	۷,۲۸	۱,۴۸	-۴۶,۹۶
حجم کل معاملات (میلیون سهم)	۳۳۲۷,۰۰	۴۲,۴۲	۳۷,۱۰	-۲۳,۹۴
ارزش کل معاملات (میلیارد ریال)	۲۰۳۵۱,۰۰	۴۳,۰۴	۳۳,۵۸	-۱۷,۹۱
تعداد کل معاملات	۱۹۱۶۵۱,۰۰	۳۰,۲۹	۴۰,۱۰	-۲۵,۶۱

متغیر	مقدار	تغییرات روزانه (درصد)	تغییرات ماهانه (درصد)	تغییرات سه‌ماهه (درصد)
شاخص کل بورس	۲۰۲۶۲,۴۰	-۰,۱۱	-۰,۱۳	۴۵,۴۴
شاخص کل (مهم‌وزن)	۷۰۳۹۱,۵۵	-۰,۲۹	۳,۰۷	۷۶,۸۹
شاخص قیمت (وزنی-ارزشی)	۴۲۵۸۳,۵۵	-۰,۱۲	-۰,۸۰	۳۴,۱۱
شاخص قیمت (مهم‌وزن)	۳۹۱۰۰,۷۵	-۰,۲۷	۲,۹۱	۶۸,۱۸
شاخص صنعت	۱۹۱۸۷۱۹,۷۲	-۰,۱۳	۰,۱۶	۴۷,۶۵
شاخص بازار اول	۱۵۲۰۰۰,۰۰	-۰,۰۸	-۰,۲۱	۴۵,۷۸
شاخص بازار دوم	۳۶۲۷۷۱,۲۸	-۰,۱۵	۰,۰۵	۴۵,۰۲
شاخص آزاد شتاب	۲۶۰۳۵۰,۸۴	-۰,۰۷	-۰,۱۳	۴۴,۰۱
شاخص ۵۰ شرکت فعالتر	۷۸۴۵۸,۲۱	-۰,۲۳	-۰,۲۵	۴۳,۲۰
شاخص ۳۰ شرکت بزرگ	۱۲۰۷۶۸,۰۶	-۰,۲۶	-۰,۳۷	۵۱,۶۰
ارزش بازار بورس (میلیارد ریال)	۷۰۳۹۱,۵۵	-۰,۱۱	-۰,۸۰	۳۶,۴۴
شاخص کل فرابورس	۲۵۰۸۴,۲۷	-۰,۵۵	-۰,۲۳	۳۶,۷۳
ارزش بازار فرابورس (میلیارد ریال)	۱۴۱۰۹۰,۵۲	-۰,۵۴	۱,۵۰	۴۱,۲۳

بیشترین ارزش بر شاخص کل (واحد)	بیشترین ارزش معاملات (میلیارد ریال)	بیشترین حجم معاملات (میلیون سهم)
فارس - ۱۲۶۷	فارس - ۸۷۶	سستا - ۲۸۲
فولاد - ۹۶۰	سحابس - ۶۲۰	سحابس - ۳۳۹
انخابر - ۴۹۲	فولاد - ۵۵۶	سحابس - ۱۵۴
تایکو - ۲۹۲	فملی - ۴۸۴	خودرو - ۱۳۶
وفعیتر - ۲۴۸	کفرا - ۴۲۰	ساخت - ۱۳۵

سردمداران ورود و خروج حقیقی‌ها

صنایع بورسی با بیشترین ورود پول سرمایه‌گذاران خرد	صنعت	ارزش تغییر مالکیت (میلیارد تومان)
کانی غیرفلزی	۳۸,۲۶	
انوبوساری	۲۷,۰۰	
غذایی به جز قند	۷,۴۶	
اطلاعات و ارتباطات	۵,۵۲	
فنی و مهندسی	۳,۱۷	
مخابرات	۱,۷۹	
زغال‌سنگ	۱,۷۸	
وسایل ارتباطی	۱,۷۷	
مواد دارویی	۱,۵۵	
دستگاه‌های برقی	۱,۰۶	
سایر مالی	۰,۴۰	
سیمان	۰,۱۲	
محصولات کاغذی	۰,۱۲	
محصولات چرمی	۰,۰۴	

صنایع بورسی با بیشترین خروج پول سرمایه‌گذاران خرد	صنعت	ارزش تغییر مالکیت (میلیارد تومان)
محصولات شیمیایی	-۲۵,۷۷	
بانک‌ها	-۱۶,۶۹	
قطران اساسی	-۱۵,۸۱	
چندرشته‌های صنعتی	-۱۳,۰۶	
فرآورده‌های نفتی	-۱۲,۲۱	
خودرو و ساخت قطعات	-۱۰,۰۲	
کانه فلزی	-۶,۶۹	
ماشین‌آلات	-۵,۰۵	
استخراج نفت و گاز	-۴,۲۴	
تعمیرات و خدمات	-۳,۸۳	
لاستیک و پلاستیک	-۳,۲۶	
سرمایه‌گذاران	-۳,۰۳	
کاشی و سرامیک	-۲,۹۲	
بیمه و صندوق بازنشستگی	-۱,۷۹	
محصولات فلزی	-۱,۶۴	
قند و شکر	-۱,۳۹	
حمل و نقل	-۰,۸۵	
خردفروشی	-۰,۵۵	
منسوجات	-۰,۵۴	

خبر

با حضور جمعی از فعالان بازار سرمایه برگزار شد

سومین نشست ماهانه بررسی فرصت‌ها و تهدیدهای بازار سرمایه با محوریت نظارت بر رویکرد پیشگیرانه و توسعه فرهنگ پیشگیری از تخلفات برگزار شد. به گزارش سننا، سومین نشست ماهانه بررسی فرصت‌ها و تهدیدهای بازار سرمایه به همت مدیریت روابط عمومی سازمان بورس و اوراق بهادار و با حضور جمعی از فعالان بازار سرمایه و امیرمهدی صیابی، سخنگو و مدیر نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و ولی الله جعفری، مدیر نظارت بر ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار با موضوع نظارت بر رویکرد پیشگیرانه و توسعه فرهنگ پیشگیری از تخلفات برگزار شد. در این نشست فعالان بازار سرمایه به بررسی، تحلیل، همفکری و ارائه پیشنهاد و راهکار و بیان دیدگاه‌های خود در خصوص مباحثی چون لزوم تدابیر نظارت بر معاملات، آموزش و تبیین مصادیق تخلفات در بازار سرمایه از دیدگاه ناظر بازار، لزوم تدابیر فاعلیت‌ها در راستای ایجاد اعتماد بیشتر در بازار، بیان دلیل و عوامل بنیادی و تکنیکی تأثیرگذار بر بازار، موضوعات مرتبط با عرضه اولیه و تأثیر آن بر کلیت بازار، موضوعات مربوط به بازارگردان‌ها و آیشن‌ها، تدابیر برگزاری میز صنایع و رسانه‌ای شدن آن، لزوم تدابیر جلسات ماهانه با فعالان بازار سرمایه، لزوم تشریح پرونده‌های مهم تخلفات با نگاه پیشگیرانه و بازدارنده، تأکید بر لزوم فعالیت صندوق‌ها و ترویج سرمایه‌گذاری غیرمستقیم و برخورد با جرائم در فضای مجازی پرداختند.

اخبار مالی

وزیر اقتصاد مطرح کرد

حمایت از دانش‌بنیان‌ها با ایجاد «بانک توسعه‌ای تخصصی»

وزیر امور اقتصادی و دارایی با اشاره به پیشنهاد‌های مطرح‌شده برای ایجاد یک بانک تخصصی برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان گفت: برای تحقق این هدف، باید دو موضوع «ایجاد بانک تخصصی» و همچنین «تقویت صندوق نوآوری و شکوفایی» را به موازات یکدیگر پیش برد.

«سیداحسان خاندوزی» در نشست مشترک با «روح‌الله دهقانی فیروزآبادی» معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهور درباره تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان اظهار کرد: اگر تصمیم خوبی درباره راهکارهای تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان اتخاذ شود و به یک ابتکار نهادهی، راهبردی و ماندگار در این حوزه برسیم، همه از زیست‌بوم ایجادشده، بهره‌مند خواهند شد. خاندوزی با اشاره به پیشنهاد‌های مطرح‌شده در این نشست گفت: به نظر من باید دو موضوع «ایجاد بانک تخصصی» و همچنین «تقویت صندوق نوآوری و شکوفایی» را به موازات یکدیگر پیش برد. وی اظهار کرد: اگر می‌توانستیم چهار یا پنج میلیارد دلار منبع مالی جدید را به صندوق تزریق کنیم، کارویژه‌های خوبی شکل می‌گرفت که برای گروه‌هایی از شرکت‌های دانش‌بنیان مفید واقع می‌شد. وزیر اقتصاد گفت: پیشنهاد می‌شود که طرحی آماده شود و با مشارکت صندوق نوآوری و یک کشور خارجی مانند قطر که دارای منابع مالی خوبی است، کار مشترکی در این حوزه انجام شود تا به این شکل از ظرفیت منابع مالی خارجی و تجربه و دانش صندوق نوآوری و شکوفایی کشور استفاده شود. خاندوزی درباره راه‌اندازی بانک تخصصی نیز اظهار کرد: نیاز به بانک توسعه‌ای تخصصی در حوزه دانش‌بنیان مشابه بانک توسعه صادرات است که در همه استان‌ها گسترده‌گی داشته، اما از شعب محدودی برخوردار است. وزیر اقتصاد

ادامه داد: در سایه این بانک تخصصی، می‌توان شعب خاص دانش‌بنیان برای بحث نظارت، اعتبارسنجی، تضمین، وثایق و هرچه نیاز است، ایجاد کرد. وی با تأکید بر اینکه آن بانک را باید به بانک تخصصی این حوزه تبدیل کرد، گفت: باید بازی و تفاهم بلندمدتی بین آن بانک و شرکت‌های دانش‌بنیان شکل بگیرد، به‌طوری‌که آن بانک، خود را متولی تأمین مالی حوزه دانش‌بنیان بداند و همچنین، آن شرکت‌ها نیز خود را متعهد به رعایت قواعد و اصول بانکی بدانند. در این نشست، گزارش‌های از وضعیت فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان و روش‌های تأمین مالی آنها ارائه‌شده و پیشنهاد‌هایی نیز برای ایجاد تنوع در تأمین مالی این شرکت‌ها و ایجاد بانک تخصصی در این حوزه مطرح شد. این نشست با حضور «سیداحسان خاندوزی» وزیر اقتصاد، «روح‌الله دهقانی فیروز آبادی» معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهور، «مجید عشقی» رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، «محمد جواد شریف زاده» معاون امور بانکی، بیمه و شرکت‌های دولتی و مدیران صندوق نوآوری و شکوفایی برگزار شد. /شادا

رشد ۱۲۹ درصدی سود خالص هلدینگ انرژی شستا در ۶ماه

سود خالص هلدینگ انرژی شستا در ۶ماه نخست سال ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل با ۱۲۹ درصد رشد به عدد ۲۶۴میلیارد تومان رسید. به گزارش شستا رسانه، جلسه ارزیابی عملکرد ۶ماه نخست سال ۱۴۰۲ شرکت مدیریت توسعه انرژی تأمین با حضور عارف نوروزی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی و جمعی از معاونان و مدیران ارشد شستا و هلدینگ انرژی در محل سالن جلسات شستا برگزار شد. عارف نوروزی، سرپرست شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی ضمن استماع گزارش عملکرد هلدینگ انرژی شستا اظهار کرد: یکی از چالش‌های مهم پیش‌روی نیروگاه‌ها موضوع وصول مطالبات از وزارت نیرو است و با توجه به اینکه این چالش در هلدینگ انرژی نیز وجود دارد، باید پیگیری جدی برای وصول مطالبات معوق این شرکت صورت گیرد.

او با تأکید بر اینکه تکالیف مجمع باید با دقت و جدیت بیشتری مورد پیگیری قرار گیرد، گفت: مشکلات بیان‌شده درخصوص هلدینگ انرژی باید با تلاش مضاعفی برطرف شود تا سال آینده این مسائل و مشکلات تکرار نشود.

نوروزی همچنین با اشاره به لزوم ارائه گزارش از آخرین وضعیت پروژه‌های سسنوتای هلدینگ انرژی افزود: انتظارات از مجموعه هلدینگ انرژی زیاد است. از این رو انتظار می‌رود مسائل به ترتیب اولویت حل و فصل شوند، در همین زمینه ضمن بررسی و پیگیری پرونده‌های حقوقی، گزارشی از آخرین وضعیت این پرونده‌ها همراه با جزئیات به شستا ارسال شود.

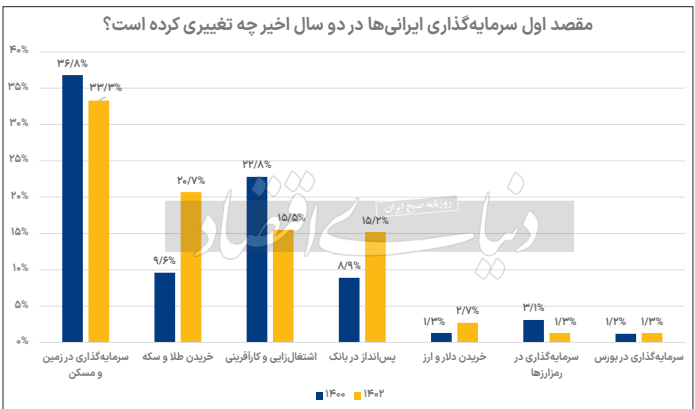
در ابتدای این نشست ابوالقاسم احمدی‌مهر، مدیرعامل شرکت مدیریت توسعه انرژی تأمین با ارائه گزارشی از فعالیت‌های هلدینگ در ۶ماه نخست سال مالی منتهی به ۱۹اسفند۱۴۰۱ اظهار کرد: در حال حاضر هلدینگ انرژی شستا بیش از ۳٫۳درصد از ظرفیت نامی کشور، برق تولید می‌کند و با انجام تعمیرات اساسی در سال گذشته، این هلدینگ موفق شد در ۶ماه نخست سال، بیش از ۷میلیون مگاوات ساعت برق هم‌زمان با شروع پیک مصرف تولید کند. او ادامه داد: هلدینگ انرژی شستا با ۵شرکت مدیریت‌ی و ۳شرکت غیرمدیریتی که ۱۰۰درصد پرتفوی آن نیز غیربورسی است، توانسته در دوره ۶ماه نخست۱۴۰۲، میزان ۶۵۰میلیارد تومان درآمد عملیاتی (فروش) را محقق کند که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۰درصد افزایش داشته است. مدیرعامل هلدینگ انرژی شستا افزود: همچنین این شرکت در دوره مذکور با رشد ۷۵درصدی ۳۲۰میلیارد تومان سود عملیاتی را محقق کرده است. همچنین سود خالص هلدینگ انرژی نیز با افزایش ۱۲۹درصدی به رقم ۲۶۴میلیارد تومان رسیده است. احمدی‌مهر همچنین درخصوص آخرین وضعیت پروژه‌های در دست احداث این شرکت اظهار کرد: در ۶ماه گذشته موفق به تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز پروژه‌ها از طرق مختلف همچون فروش اوراق قرضه، تسهیلات بانکی شدیم. در این راستا امیدوار هستیم که به زودی شاهد افتتاح فاز نخست پروژه آب‌شیرین‌کن کرگان به میزان ۵هزار متر مکعب در شیراز رونق باشیم. البته در تلاش هستیم با تأمین مالی از طریق تسهیلات بانکی، فاز دوم نیروگاه ۱۲ مگاواتی گرسیده انرژی سال آینده به بهره‌برداری برسد. / سازمان تأمین اجتماعی

گروه پول و ارز، ۲۳۶-۲۲۷۱

بازار پول و ارز

ذائقه پس‌انداز ایرانی‌ها در ۲ سال اخیر چه تغییری کرده است؟

پناهگاه سرمایه‌ها در حمله تورمی

زمین است. به بیان واضح‌تر، طبق یافته‌های این نظرسنجی، ۳۳٫۳درصد از افراد گفته‌اند اگر پس‌اندازی داشته باشند ترجیح می‌دهند در زمین و مسکن سرمایه‌گذاری کنند. این درحالی است که بازار زمین و بازار مسکن در یکی از شدیدترین رکودهای خود در سال‌های اخیر به سر می‌برد. از سوی دیگر، فلز زرد همچنان یکی از مقاصد مهم سرمایه‌گذاری شهروندان ایرانی به شمار می‌رود. بر این اساس، ۲۰٫۷درصد از افراد ترجیح می‌دهند تا در اولین فرصت پس‌اندازهایشان را در طلا و سکه سرمایه‌گذاری کنند. شاید مهم‌ترین نکته موجود در نظرسنجی ایسپا رغبت ۱۵٫۵درصدی افراد به راه‌اندازی کسب‌وکار جدید و کارآفرینی است. بانک‌ها نیز تقریباً ۱۵درصد افراد مقصد اول پس‌اندازهایشان را سپرده بانک‌ها اعلام کرده‌اند. این نظرسنجی نشان می‌دهد که در ابتدای پاییز، اقبال افراد به بازار خودرو ۲٫۷درصد، بازار دلار و ارز ۲٫۷درصد، رمزرها ۱٫۳درصد و بورس ۱٫۳درصد بوده است. شاید مهم‌ترین نکته در این‌باره حضور بورس در قمر جدول مقاصد اول پس‌انداز افراد است.

■ ملک محبوب ایرانی‌ها

مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران (ایسپا) در آخرین نظرسنجی خود از مقاصد سرمایه‌گذاری ایرانیان بهره‌برداری کرد. در این اساس، ایسپا در مهرماه سال جاری از ۱۲هزار نفر از مردم بالای ۱۵سال ایران به روش مصاحبه حضوری پرسیده «اگر شرایط مالی شما به گونه‌ای باشد که بتوانید پس‌انداز کنید. ترجیح می‌دهید پس‌انداز خود را چگونه مدیریت کنید؟» گزارش منتشرشده از سوی ایسپا حاکی از آن است که همچنان انتخاب اول یک‌سوم از ایرانی‌ها مسکن و

■ تغییرات دوساله چه می‌گوید؟

پیش‌تر و در آبان ماه سال ۱۴۰۰، ایسپا مشابه این نظرسنجی را انجام داده بود. هرچند جامعه آماری این دو نظرسنجی تغییر فاحشی نداشته است، اما انجام مقایسه میان این دو

چک‌های ۲بانک پر مشتری به زودی الکترونیکی می‌شود

به دنبال عملیاتی شدن صدور چک‌های الکترونیکی توسط ۱۱ بانک (تاکنون، در آخرین خبرها از سوی مسوولان بانکی اعلام‌شده است که به‌زودی بانک ملت و ملی به عرضه‌کنندگان چک‌های الکترونیکی می‌پیوندند که باتوجه به اینکه این دو بانک مشتریان زیادی دارند، تأثیرگذاری بسیار خوبی خواهند داشت. چک‌های الکترونیکی امکان دسترسی‌سری‌تر بانکی در حوزه دیجیتال است که با افزایش دیجیتالی شخص ارائه‌دهنده، اعتبار پیدای می‌کند و منجر به کاهش مراجعه مشتریان به بانک‌ها و صرفه‌جویی در زمان و هزینه‌های آنها شده است. رایج شدن این نوع چک‌ها مزایای مالی شما به گونه‌ای باشد که بتوانید پس‌انداز

شخص دریافت‌کننده نیز باید وارد سامانه «هامون» خود شود تا بتواند چک خود را دریافت و از طریق سامانه مجازی بانک صادرکننده چک، آن را نقد کند. صدور چک‌های الکترونیکی تاکنون توسط ۱۱ بانک انجام شده و مقرر است که بانک ملی به‌عنوان بزرگ‌ترین بانک دولتی آن را عملیاتی کند. اخیراً مهران محرمیان ضمن اشاره به همین موضوع (صدور چک‌های الکترونیکی توسط ۱۱ بانک) اظهار کرده که به‌زودی بانک ملت و ملی نیز به عرضه‌کنندگان چک‌های

صورت‌های مالی شرکت‌های عمومی ودولتی از نمای نزدیک

۳- کشتیرانی حافظ دریای آریاح (عمومی)
۴- گروه مالی سپه (خدمات آینده اندیش نگر)ح (عمومی)
۵- پتروشیمی بندر امام (پتروشیمی ایران) (ژاین)

۶- توسعه آهن فولاد گل‌گهر (عمومی)
۷- شرکت ملی صنایع پتروشیمی (دولتی)
۸- سرمایه‌گذاری تجاری شستان (عمومی)
۹- پارس تأمین معد (عمومی)
۱۰- شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران (دولتی).

■ افزایش سود ۵۹۹ شرکت

در همین حال ۵۵۹شرکت افزایش سود نسبت به سال قبل داشته‌اند که ۴۱۱شرکت منتشرشده، ۵۰درصد افزایش داشته‌اند. شرکت‌های دارای بیشترین درصد افزایش سود عبارتند از:

۱- پتروفرآور ساحل تدبیر
۲- آب منطقه‌ای اصفهان
۳- توسعه بازاربایی و فروش برق صبا
۴- خدمات دریایی و مهندسی کشتیرانی قشم (تدارکات ناوگان)
۵- توسعه مسکن هرمزگان (مسکن نقش جهان)
۶- شرکت خدمات هواپیمایی ویژه

ریسک اندک و دسترسی و معامله‌پذیری آسان نیز باعث شده است تا بتوان افزایش اقبال افراد به سرمایه‌گذاری در طلا و سکه را توضیح داد. به عبارت دیگر درحالی که اقتصاد ایران همواره شاهد افزایش قیمت نسبی زمین و مسکن بوده و هم‌زمان از بازدهی تولید کاسته‌شده، طبیعی است که اقبال به سمت مسکن و زمین همواره بر تولید و اشتغال‌زایی پیشی می‌گیرد. از سوی دیگر، بی‌ثباتی در اقتصاد کلان و تورم مزمن دورقمی که در سال‌های اخیر اوج گرفته است، این روند را تشدید می‌کند و دارایی‌ها را در کانون توجه قرار می‌دهد. افت اقبال افراد به تولید و اشتغال‌زایی با آمار کاهش تشکیل سرمایه ثابت در کشور کاملاً همخوان است و هر دو کاهش میل افراد به سرمایه‌گذاری در تولید و کارآفرینی را منعکس می‌کند.

■ جزئیات آمار چه می‌گوید؟

بررسی دقیق‌تر آمارهای منتشرشده نشان می‌دهد که جزئیات معناداری در نظرسنجی بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۰ نیز مسکن و زمین مقصد نخست سرمایه‌گذاری احتمالی ایرانی‌ها بوده و ۳۶٫۸درصد از افراد این گزینه را انتخاب کرده بودند که در مقایسه با آمارهای جدید شاهد کاهش بوده است. با این حال مهم‌ترین تفاوت میان امسال و دوسال قبل، عوض شدن جایگاه کارآفرینی و در مسکن خریدن طلا و سکه بوده است. بر این اساس، دو سال قبل تنها ۹٫۶درصد از افراد مقصد نخست پس‌اندازهایشان را طلا و سکه معرفی کردند؛ اما ۲۲٫۸درصد از افراد اعلام کردند که پس‌اندازهای احتمالی خود را در وهله اول به اشتغال‌زایی و کارآفرینی اختصاص خواهند داد. نکته مهم و قابل توجه دیگر، افزایش رغبت افراد به پس‌انداز در بانک است که در مردان ۸٫۹درصد در آبان ۱۴۰۰ به ۱۵٫۲درصد در مهر ۱۴۰۲ رسیده است.

■ تأثیر تورم بر ذائقه ایرانی‌ها

تورم متهم ردیف اول ترکیب فعلی مقاصد سرمایه‌گذاری احتمالی ایرانی‌ها است. در شرایطی که تورم مزمن بیش از ۵دهه است که ایرانیان را آزار می‌دهد و بیماری‌هایندگی گریبانگیر اقتصاد ایران مرتباً بر تضعیف تولید و افزایش قیمت نسبی زمین و مسکن دامن می‌زند، نتایج این نظرسنجی جای تعجب ندارد. بحران‌های ارزی اخیر و مقیاس‌پذیری،

الکترونیکی خواهند پیوست؛ این دو بانک باتوجه به اینکه مشتریان زیادی را در شبکه بانکی دارند، تأثیرگذاری بسیار خوبی خواهند داشت. او همچنین اعلام کرد که به‌زودی رقم چک‌های الکترونیکی صادره و نقدشده به ۱۰۰۰میلیارد تومان نزدیک می‌شود.

بنابر اعلام بانک مرکزی، چک الکترونیکی هنوز در بانک ملی عملیاتی نشده است که معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی در رابطه با علت این موضوع نیز گفته آخرین مراحل تست در بانک ملی در حال انجام (تست کارکرد) انجام شده است و در حال حاضر موارد مربوط به تست امنیت را می‌گذارند که حساسیت ویژه‌ای بر آن وجود دارد. براساس آخرین تصمیم‌گیری‌ها در حوزه چک‌های الکترونیک و با تصویب ماده الحاقی ۵، به لایحه برنامه هفتم و همچنین در صورت تأیید شورای نگهبان، مقرر است که در سال سوم اجرای قانون هفتم، چک‌های کاغذی برای همیشه از نظام بانکی حذف شود. /ایسنا

روزنامه صبح ایران

اخبار پولی و ارزی

آخرین وضعیت وصول مطالبات صندوق توسعه ملی

معاون بانکی و اعتباری صندوق توسعه ملی آخرین وضعیت پرداخت تسهیلات و وصول مطالبات این صندوق را تشریح کرد. رضاحمدی با بیان اینکه تمرکز صندوق توسعه ملی در دوره‌های قبل بیشتر روی پرداخت تسهیلات بوده است، اظهار کرد: شاید‌اگر این تسهیلات با بررسی بیشتری پرداخت می‌شد و بانک‌های عامل نیز به‌عنوان شرکای تجاری صندوق توسعه ملی، دقت بیشتری در بررسی طرح‌ها داشتند، صندوق امروز با حجم انبوهی از مطالبات معوق روبه‌رو نبود. به همین دلیل تأکید آقای غضنفری در بدو ورود، وصول مطالبات صندوق بود؛ به‌دلیل اینکه منابع ارزی در چند طرح رسوب نکند و امکان پرداخت تسهیلات به طرح‌های جدید وجود داشته باشد.

■ هیچ‌گونه مطالبه ربالی وجود ندارد

او ادامه داد: بر این اساس مجموع وصولی‌های صندوق توسعه ملی شامل عاملیت و سپرده ارزی تا پایان مهر سال ۱۴۰۰، حدود یک میلیارد دلار بود؛ درحالی‌که این میزان پس از حضور آقای غضنفری در صندوق، به بیش از ۵میلیارد دلار رسیده است، همچنین درحال حاضر هیچ‌گونه مطالبات ربالی وجود ندارد و همه مطالبات ربالی صندوق، حتی‌وجه‌الترام‌ها وصول شده‌است.

معاون بانکی و اعتباری صندوق توسعه ملی افزود: با توجه به اینکه برخی از طرح‌هایی که تأمین مالی شدند توانایی بازپرداخت اقساط را ندارند، شیوه‌نامه وصول مطالبات وتمک دارایی بانک‌ها و تسهیلات‌گیرندگان از سوی آقای غضنفری پیشنهاد شد و به تصویب هیات امنای صندوق رسید. به استناد شیوه‌نامه مذکور، ۱۰۰میلیون دلار از مطالبات از بانک صنعت و معدن و بانک سپه تشار شد. همچنین با تمک یک ساختمان از بانک تجارت بخشی از مطالبات ارزی صندوق بابت طرحی که در سال ۱۳۹۴ برای آن مسدودی صادر شد و هیچ آینده روشنی برای بازپرداخت اقساط برای وصول آن وجود نداشت، وصول شد. محمدی با تأکید بر اینکه فرآیند امتداد تسهیلات متوقف نشده است، گفت: در بخش ارزی در طول این مدت حدود ۱۰۰میلیون دلار تسهیلات جدید تصویب شده است. ضمناً بیش از ۲۰هزار میلیارد تومان توسط صندوق توسعه ملی نزد بانک‌های عامل سپرده‌گذاری ربالی انجام شده است و متقاضیان توانستند از این تسهیلات استفاده کنند.

■ هیچ پروژه‌ای در صف انتظار تسهیلات نیست

او با بیان اینکه تأکید رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام است، گفت: از تاریخ حضور آقای غضنفری در صندوق توسعه ملی و در راستای هدف دولت مردمی مبنی بر اتمام طرح‌های نیمه‌تمام، نزدیک به ۲میلیارد دلار به طرح‌های نیمه‌تمام تسهیلات پرداخت شده است تا این طرح‌ها تکمیل شوند و به مرحله بازپرداخت برسند. در این راستا، حدود ۲۰طرحی که واقعاً مبرک و نیمه‌تمام بودند از طریق پرداخت تسهیلات جدید توسط بانک‌های عامل و افزایش دوران تأمین مالی به مرحله‌ای رسیدند که تعدادی از آنها در حال بازپرداخت اقساط صندوق هستند و چند طرح دیگر نیز به زودی به مرحله بازپرداخت اقساط می‌رسند. محمدی درباره آخرین وضعیت برخی از طرح‌های نیمه‌تمام به بهره‌برداری رسیده توضیح داد: در طول این مدت چندین طرح نفتی بزرگ، نیروگاهی، فولاد، پتروشیمی و گازی به بهره‌برداری رسیده‌اند. از جمله طرح‌های بهره‌برداری رسیده می‌توان فاز ۱۱ پارس جنوبی، پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس و نیز خط انتقال گاز ایران به عراق را نام برد.

■ میزان وصولی از نیروگاه‌ها به بیش از ۱۰۰میلیون دلار رسید

معاون بانکی و اعتباری صندوق توسعه ملی در ادامه با اشاره به بدهی نیروگاه‌ها به این صندوق اظهار کرد: با توجه به بدهی نیروگاه‌ها به صندوق توسعه ملی، در دوره قبل نامه‌ای از طرف صندوق توسعه ملی به بانک‌ها رفته بود مبنی بر اینکه صندوق دیگر نیروگاه‌ها را تأمین مالی نخواهد کرد. اما در دوره جدید تأکید آقای غضنفری بر اهمیت انرژی در توسعه کشور، صندوق تأمین مالی مطالبات صندوق هم با ریسک پایین‌تری مواجه‌باشد، این موضوع به‌وزارت نیرو هم اعلام شده است. محمدی افزود: ۲۰آبان‌ماه‌سال جاری صندوق حدود ۱٫۲میلیارد دلار از نیروگاه‌ها طلبکار است. از میان چهار نیروگاه تجدیدپذیر، سه نیروگاه توانستند قسط‌های خود را بازپرداخت کنند و درحال حاضر میزان وصولی از نیروگاه‌ها به بیش از ۱۰۰میلیون دلار رسیده است. / صندوق توسعه ملی

اخبار رفاهی

۱۱۰ بیمارستان با بیمه سلامت قرارداد ندارند

تاجبخش، مدیر کل نظارت بر خدمات سازمان بیمه سلامت گفت: بیش از ۵۸هزار مرکز درمانی با بیمه سلامت طرف قرارداد هستند، اما هنوز ۱۱۰ بیمارستان با بیمه سلامت قرارداد ندارند. کیوان تاجبخش افزود: هم‌اکنون ۵۸هزار مرکز طرف قرارداد مستقیم با بیمه سلامت طرف قرارداد هستند و با مراکز غیرمستقیم بیش از ۱۶۰هزار مرکز طرف قرارداد با بیمه سلامت هستند. او گفت: این مراکز شامل پزشکان، مطب‌ها بیمارستان‌ها و داروخانه‌ها همه مراکز درمانی می‌شوند که نسبت به پاراسال افزایش ۷درصدی داشته است. تاجبخش با بیان اینکه همه مراکز دولتی، غیردولتی، خصوصی، غیرخصوصی و خیره‌شامل این مراکز می‌شوند، ادامه داد: البته همه بیمارستان‌های دولتی و دولتی دانشگاهی با بیمه سلامت قرارداد ندارند و همچنین ۸بیمارستان دولتی غیردانشگاهی هم با بیمه سلامت قرارداد ندارند. مدیر کل نظارت بر خدمات بیمه سلامت گفت: در بخش خصوصی هم بیمارستان‌های متعددی با ما قرارداد ندارند؛ البته امیدواریم با قراردادهای جدید که در شورای عالی تهیه تصویب البته است. شاهد افزایش مراکز طرف قرارداد با بیمه سلامت باشیم. او افزود: تقریباً همه داروخانه‌های کشور با بیمه سلامت طرف قرارداد هستند، ۱۳ هزار و ۹۳۱داروخانه، ۲هزار و ۴۰۴مطب، ۲هزار و ۳۹۰دارنگاه و ۴هزار و ۴۴۰آزمایشگاه به‌صورت مستقل با بیمه سلامت قرارداد دارند و مشکلی در این زمینه وجود ندارد. بیشترین رشد در این زمینه مربوط به استان تهران است؛ چون تعداد بیشتری از مراکز در این استان قرار دارند. تاجبخش ادامه داد: ۱۱۰ بیمارستان در کشور هستند که قرارداد با بیمه سلامت ندارند. او با بیان اینکه قراردادها به‌صورت سیستمی بسته می‌شود، ادامه داد: بیمه سلامت به‌صورت غیرحضوری درخواست مراکز برای عقد قرارداد را بررسی می‌کند و به‌صورت ۲۴ساعته نتیجه را اعلام می‌کند. در این روند اگر متقاضی مدارک بی‌نیاز به مراجعه حضوری باشد به مراکز اعلام می‌شود. /بازار

اخبار اقتصاد جهان

نرخ بیکاری در هلند افزایش یافت

نشریه هلند تایمز در گزارشی اخیر خود اعلام کرد که نرخ بیکاری در این کشور عضو اتحادیه اروپا طی سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ شاهد افزایش بوده است. به گزارش یورونیوز، به گفته این نشریه، بیکاری در هلند در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ به ۳٫۶ درصد رسید، در حالی که در سه ماهه دوم ۳٫۵ درصد بود. با این وجود، این نرخ همچنان یکی از پایین ترین نرخ ها در اتحادیه اروپا است. بر اساس این گزارش، همین افزایش جزئی حکایت از پیوستن ۱۶ هزار نفر دیگر به خیل افراد بیکار دارد. این روزنامه هلندی با اشاره به داده های اداره ملی آمار این کشور تاکید کرد که بیش از نیمی از فرصت های شغلی موجود را می توان در بخش مراقبت های بهداشتی و بخش تجارت یافت. با توجه به آمارهای سراسر اروپا، جمعیتی که بیشترین نرخ بیکاری را داشته است، افراد ۱۸ تا ۲۵ ساله هستند، با نرخ ۸٫۷ درصد که نسبت به ۸٫۲ درصد در سه ماهه قبل افزایش نشان می دهد. نرخ بیکاری برای قیقه جمعیت زیر ۳ درصد است. اگرچه نرخ بیکاری در هلند طی سه ماهه سوم سال جاری میلادی مانند برخی دیگر از کشورهای اروپایی رشد جزئی را ثبت کرده است، اما با این حال هلند نسبت به بسیاری از همسایگان خود عملکرد بسیار بهتری داشته است. آخرین داده های یورواستات نشان می دهد هلندی های ۲۵ درصد (۲٫۹ درصد)، آلمان (۲٫۹ درصد) و اسلوانی (۳٫۵ درصد) پایین ترین نرخ بیکاری در اتحادیه اروپا را دارند. این در حالی است که اقتصادهای برتر اروپا در آرزوی چنین نرخ های پایین بیکاری هستند. به عنوان مثال، نرخ سه ماهه سوم فرانسه ۷٫۴ درصد بود که نسبت به سه ماهه قبل افزایش داشت و هنوز بسیار بالاتر از هدف ۵ درصدی این کشور بود. / انستیم

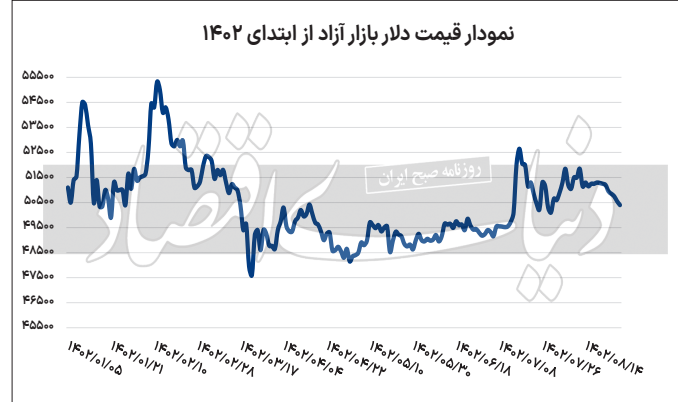
ژاپن وارد رکود اقتصادی شد

بر اساس آمارهای دولتی، اقتصاد ژاپن در سه ماه سوم وارد رکود اقتصادی شده و تحلیلگران برای سه ماه چهارم هم انتظار رکود دارند. بر اساس آمارهای دولتی، اقتصاد ژاپن در بازه زمانی جولای تا سپتامبر وارد رکود شده است و به ۲ فصل متوالی رشد پایان داد. تولید ناخالص داخلی در سومین اقتصاد بزرگ جهان در سه ماهه سوم ۲٫۱ درصد کاهش یافت و این کاهش از فریبش بینی بازار برای ۲٫۶ درصد بسیار بیشتر است. تا کاشی مینامی، اقتصاد دان مؤسسه تحقیقاتی نوریچوکین در این رابطه گفت: «با توجه به نبود محرک رشد، اگر اقتصاد ژاپن در سه ماهه جاری هم بار دیگر وارد رکود شود، تعجب آور نیست. خطر رکود ژاپن را نمی توان رد کرد. او افزود: «رشد ضعیف اقتصادی و شیخ کاهش تورم، می تواند مانع کنز گذاشتن نرخ بهره منفی توسط بانک مرکزی ژاپن شود.» کندی رشد اقتصادی سیب تورم بالا شده و این امر مصرف خانوارها و تقاضای خارجی از سوی چین و کشورهای دیگر را کاهش می دهد و این به تولید کنندگان ژاپنی فشار می آورد. استنفان آنریک، اقتصاد دان ارشد در مودری آنالیتیکس گفت: «آمار ناامید کننده سه ماهه سوم یادآوری کننده این است که کشور هنوز از سیاست دشار و سخت خارج نشده است. دستمزدهای واقعی تعدیل شده بر اساس تورم، شاخصی از قدرت خرید مصرف کننده است که در سپتامبر ۲٫۴ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافت و هجدهمین ماه متوالی کاهش را ثبت کرد. / فارس

سرمایه گذاری ۴٫۵ میلیارد پوندی لندن برای رونق تولید

دولت بریتانیا با انتشار گزارشی در وبسایت رسمی خود از سرمایه گذاری ۴٫۵ میلیارد پوندی در هشت بخش اقتصادی این کشور و در راستای رونق تولید صنایع بریتانیا خبر داد. این سرمایه گذاری دولت بریتانیا قرار است از ابتدای سال ۲۰۲۵ و طی بازه پنج ساله به بخش های صنعتی این کشور تزریق شود. دولت بریتانیا هدف از این اقدام خود را تشویق به افزایش سرمایه گذاری های عمومی و خارجی در بخش صنایع این کشور اعلام کرده است. به نوشته وبسایت رسمی دولت بریتانیا، ۹۶۰ میلیون پوند از این مبلغ قرار است برای توسعه انرژی های پاک و بخش مهمی از آن نیز به تامین امنیت انرژی این کشور تخصیص یابد. همچنین قرار است دو میلیارد پوند در بخش توسعه خودرو سازی و صنایع وابسته به آن هزینه شده و البته ۹۷۵ میلیون پوند نیز در بخش توسعه هوا-فضا هزینه خواهد شد. دولت بریتانیا همچنین اعلام کرده است که سرمایه گذاری روی زنجیره تامین و حمایت از حرکت به سمت الیاندگی هوای صفر از طریق بهبود فناوری خودروها و ماشین آلات صنعتی از اهداف اصلی این سرمایه گذاری بزرگ محسوب می شوند. به همین دلیل، ۹۶۰ میلیون پوند از کل این مبلغ به توسعه فناوری های مبتنی بر انرژی سبز هزینه خواهد شد. / بازار

شاخص ارزی به افت قیمت ادامه داد
بازگشت دلار به هدف ۱۴۰۲

دنیای اقتصاد: شاخص بازار ارز یک روز کاهشی دیگر را پشت سر گذاشت. بررسی های به عمل آمده از روند کلی نرخ دلار آزاد در معاملات چند روز اخیر نشان می دهد که این شاخص در حال حرکت به سمت هدف ۱۴۰۲ است. با انتشار اخباری در رابطه با گشایش ارزی جدید و تأیید انتقال دارایی ۱۰ میلیارد دلاری ایران در عراق، بازار ارز تهران از شرایط پائین خود خارج شد و روندی کاهشی در بازار شکل گرفت. بر اساس این روند نرخ هر برگ اسکناس دلار آزاد که از روزهای ابتدایی آبان ماه در کانال قیمتی ۵۱ هزار تومانی معامله می شد، وارد کانال پایین تر شد. در ابتدا گمان می رفت که این نرخ مجدداً به کریدور ثبات جدید خود یعنی بازه ۵۱ هزار تا ۵۱ هزار و ۵۰۰ تومانی بازگردد. اما نه تنها روند کاهشی دلار تغییر نکرد، بلکه شدت آن نیز بیشتر شد. در روزهای پایانی هفته گذشته نرخ این ارز روی پله های نهم و دهم کانال ۵۰ به فروش رسید. در روز ابتدایی هفته جاری به بازه ۵۰ هزار و ۵۰۰ تا ۵۰ هزار و ۷۰۰ تومان رسید و دیروز با کاهش قیمتی ۱۵۰ تومانی در رقم ۵۰ هزار و ۴۰۰ تومان معامله شد. این افت قیمت پله ای اسکناس آمریکایی سبب شده تا تحلیلگران ارزی از احتمال بازگشت نرخ این ارز به کریدور محبوب ۱۴۰۲ سخن به میان بیاورند.

بازار آرام ۱۴۰۲

نمودار سالانه قیمت دلار گویای آن است که از مذکور تمایل قابل توجهی به حضور در کریدور ۴۸ هزار و ۵۰۰ تا ۵۰ هزار تومان

عملکرد فدرال رزرو در سال جاری مورد بررسی قرار گرفت
چشم انداز اقتصاد آمریکا در ۲۰۲۴

دنیای اقتصاد: بررسی از اقتصاددانان و تحلیلگران در آستانه پایان سال ۲۰۲۳، عملکرد جرمی پاول و سایر مقامات فدرال رزرو مورد بررسی قرار داده اند و چشم انداز خود را از سال ۲۰۲۴ ارائه کرده اند. آنها بر این باورند که عملکرد سیاستی پاول در سال جاری تبعات خود را در سال ۲۰۲۴ آشکار خواهد کرد و باید در انتظار رکودی خفیف در اوایل سال ۲۰۲۴ بود.

پاول چه کرد؟

بررسی های در خصوص رفتار پاول در سال مال ۲۰۲۳ نشان می دهد که او در سال جاری بهره سیاستی را از ۴٫۲۵ تا ۴٫۵۵ درصد در آغاز سال به ۵٫۵ تا ۵٫۷۵ درصد رساند و سبب شد تا تورم نسبت به آغاز سال ۲۰۲۳ با افت ۵۰ درصدی مواجه شود. بر این اساس تورم از ۶٫۲ درصد در ژانویه ۲۰۲۳ به ۳٫۲ درصد در ماه اکتبر رسید. قابل ذکر است که نصف شدن نرخ تورم تا کنون تبعاتی را نیز به دنبال داشت که از جمله آنها می توان به سرد شدن بازار کار اشاره کرد. آخرین داده ها بیانگر این است که نرخ بیکاری آمریکا از آغاز سال تا کنون حدود ۰٫۵ درصد افزایش پیدا کرده و در ماه اخیر به ۳٫۹ درصد رسیده است.

نرخ بهره کاهش می یابد؟

بررسی هاشان می دهد که اگرچه کمیته بازار باز فدرال رزرو پیشرفت چشمگیری در خصوص رشد اقتصاد ایالات متحده و کاهش تورم داشته، اما باید گفت به عقیده صاحب نظران این حوزه، نرخ بهره در سطح بالایی قرار دارد. آنها تاکید

بازار

نرخ ارز در بازار آزاد (تومان)

نوع ارز	قیمت	تغییرات
دلار	۵۰۴۰۰	-۱۵۰
یورو	۵۵۱۳۰	-۱۲۰
پوند انگلیس	۶۲۹۰۰	-۱۰۰
صد پین ژاپن	۳۳۸۰۰	-۶۰
فرانک سوئیس	۵۷۱۰۰	-۳۰
یوان چین	۷۰۱۰	-۱۰
دلار کانادا	۳۷۶۵۰	-۱۰۰
دلار استرالیا	۳۲۹۵۰	-۵۰
لیبر ترکیه	۱۷۶۰	۰
کرون سوئد	۴۷۹۰	-۱۰
درهم امارات (نقدی)	۱۳۹۰۰	۰
دینار کویت	۱۶۳۷۰۰	-۴۷۰

قیمت ارز در بازارهای متشکل (تومان)

نوع ارز	قیمت	تغییرات
دلار مرکز میانه ارز و طلا	۴۱۶۱۳	۵۳
دلار (اسکناس سامانه سنا)	۴۱۶۱۳	۵۳
دلار (حواله سامانه سنا)	۳۰۳۳۴	۹۲
دلار (حواله سامانه سنا)	۳۷۸۲۰	۴۸
دلار (مبارای ملی)	۴۱۶۱۳	۵۳
یورو (اسکناس سامانه سنا)	۴۵۴۰۴	۱۹۷
لیبر ترکیه (اسکناس سامانه سنا)	۱۴۵۰	۲
درهم (اسکناس سامانه سنا)	۱۱۳۳۱	۱۵
یوان (اسکناس سامانه سنا)	۵۷۷۷	۱۵

نرخ سکه و طلا (تومان)

نوع سکه	قیمت	تغییرات
سکه بهار آزادی	۲۸۸۵۰۰۰	-۵۰۰۰۰
نیم سکه	۱۵۱۵۰۰۰	-۵۰۰۰۰
ربع سکه	۱۰۱۵۰۰۰	-۵۰۰۰۰
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۲۴۲۹۰۰۰	-۵۰۰۰۰

نرخ برابری ارزهای عمده

نوع ارز	برابری	تغییرات
یورو به دلار	۱٫۰۹۱	۰
پوند به دلار	۱٫۲۴۷	۰
دلار به یین	۱۴۹٫۶۳۵	۰
دلار به درهم	۳٫۶۶۷	۰
دلار به یوان	۷٫۲۰۷	۰
شاخص دلار	۱۰۳٫۹۱	۰

نرخ ارزهای بانک مرکزی (ریال)

نوع ارز	نرخ	تغییرات
دلار آمریکا	۲۲۰۰۰	۰
پوند انگلیس	۵۲۳۱۹	۱۲۴
یورو	۵۰۵	۰
درهم امارات	۱۱۴۳۷	۰
صد پین ژاپن	۲۸۰۸۸	۵۴
لیبر ترکیه	۱۴۶۴	۰
ریال روسیه	۴۷۲	۳
یوان چین	۵۲۲۵	۸
هزار وون کره جنوبی	۳۲۲۷۹	-۳۷
یورو	۴۵۸۲۶	۱۴۰

آکادمی دنیای اقتصاد برگزار می کند

آکادمی دنیای اقتصاد آموزش و مشاوره

دوره های آموزشی سازمانی

- دوره مدیریت سازمانی
- دوره های بازرگانی
- دوره های منابع انسانی
- دوره های صنعت (بیمه، بانک، ساختمان، نفت، پتروشیمی و فولاد...)
- دوره های مالی و حسابداری
- دوره های بازاریابی و فروش

آکادمی دنیای اقتصاد با همراهی اساتید و کارشناسان خبره کشور دورهای عمومی و تخصصی مورد نیاز سازمان ها و نهادها را در گروه های شش گانه برگزار می کند.

جهت اطلاع از دوره ها و سرفصل ها به قسمت آموزش سازمانی آکادمی دنیای اقتصاد Lms.den.ir مراجعه فرمائید

تهران، خیابان قائم مقام فراهانی،
ضلع شمالی میدان شعاع، پلاک ۱۸
آکادمی دنیای اقتصاد

اصلاحیه آگهی مزایده عمومی الماس شهر

بدینوسیله در خصوص آگهی درج شده در روزنامه دنیای اقتصاد به شماره ۵۸۷۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۷ با موضوع مزایده مجموعه رفاهی باشگاه کارکنان شهرداری تهران (الماس شهر) مبلغ سپرده شرکت در مزایده به ۱۶/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (یک میلیارد و ششصد و هشتاد میلیون تومان) اصلاح و مهلت ارائه اسناد ۱۰ روز از تاریخ نشر آگهی اصلاحی می باشد. ۱- در صورت تناقض بین اسناد مزایده و آگهی روزنامه، اسناد مزایده ملاک عمل و قابل استناد خواهد بود. ۲- جهت هماهنگی و بازدید از مجموعه فوق تنها با شماره ۰۹۲۱۰۹۶۰۹۲۵ تماس حاصل نمایید.

روابط عمومی اداره کل رفاه، تعاون و خدمات اجتماعی شهرداری تهران

خبر

ترکمنستان آماده افزایش صادرات گاز به ایران

وزیر امور خارجه ترکمنستان از تمایل کشورش برای صادرات گاز به ایران خبر داد و گفت: ایران و ترکمنستان دارای فرهنگ، آداب و رسوم مشترک هستند، به گزارش «ایرنا» رشید مردوف در اختتامیه هفدهمین کمیسیون مشترک ایران و ترکمنستان اظهار کرد: همکاری‌ها بین ایران و ترکمنستان مورد بررسی قرار گرفته و مذاکرات سازنده‌ای انجام شده‌است. وی بر افزایش همکاری‌های گازی بین ایران و ترکمنستان تأکید کرد و افزود: پیشنهادهایی ارائه کردیم و ترکمنستان برای صادرات گاز به ایران و افزایش آن آمادگی دارد و آماده هستیم این موضوع را با

ایران در آینده نزدیک به‌صورت فعال پیش ببریم. رشید مردوف ادامه داد: سال ۱۹۹۷ قرارداد گازی با ایران امضا و اجرائی شد و همچنان آمادگی برای همکاری‌های گاز را داریم. وزیر امور خارجه ترکمنستان گفت: موضوع سوپا گازی هم بین دو کشور در جریان است و تمایل به ادامه و افزایش آن داریم؛ همچنین آماده اجرای طرح‌های گازی با ایران هستیم. وی در مورد همکاری‌های برقی مشترک تأکید کرد: اکنون همکاری برقی بین دو کشور وجود دارد و تمایل داریم از طریق ایران به همکاری کشورهای ثالث برق صادر کنیم و در این مورد توافق داشته باشیم. رئیس ترکمن کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و ترکمنستان از تمایل کشورش برای توسعه روابط و همکاری در بخش کشاورزی خبر داد و ادامه داد: ایران در بخش کشاورزی دستاوردهایی داشته که در نظر داریم از این دستاوردها استفاده کنیم.

رشید مردوف بر توسعه همکاری‌ها با ایران تأکید کرد و گفت: ایران و ترکمنستان دارای فرهنگ، دین و آداب و رسوم مشترک هستند و امیدواریم همکاری‌ها به نتایج خوبی برسد که نشانه دوستی و برادری دو کشور است.

جزئیات طرح کدیدنگ برای مقابله با قاچاق سوخت

قاچاق گسترده سوخت گازوئیل و بنزین در استان‌های مختلف طی چندسال اخیر غیراز بربرادادن سرمایه‌های ملی، برای شهروندان نیز مشکل ساز بوده؛ مساله‌ای که پیچیدگی و حواشی زیادی داشته و گاه‌وبیگاه نیز مردم را با صف‌های طولانی مقابل جایگاه‌ها معطل می‌کرد، هرچند این روزها بسیار کمتر شده‌است.

به گزارش «ایرنا» طرح کدیدنگ بنزین (ساماندهی کارت‌های سوخت) بعد از سیستان و بلوچستان و نیز بخش‌هایی از هرمزگان در کرمان نیز اجرایی شد. سیدباقر نونالدینی؛ مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه کرمان می‌گوید: از جمله دستاوردهای اجرای طرح کدیدنگ کاهش مصرف بنزین و نیز صف‌های مقابل جایگاه‌ها بوده، به‌طوری‌که با آن مهرماه امسال در مقایسه با مردادماه، مصرف بنزین در استان حدود ۱۴ میلیون لیتر کاهش یافته‌است.

این کاهش مصرف با کنار گذاشته‌شدن کارت‌های سوخت موسوم به پیکار (غیر از پلاک‌های استان کرمان)؛ تشدید نظارت‌ها بر فرایند سوختگیری و دیگر اقدامات رخ داده‌است. البته قاچاق سوخت همچنان ادامه دارد، چه سازمان‌یافته چه به‌صورت خرد که هرزگانهی تنها بخشی از کشفیات آنها به‌گوش می‌رسد. از عزم ملی و همکاری برای مقابله با آن نیاز است که مدیران استان هم‌البته برسر آن اجماع کرده‌اند. تفاوت قیمت این محصول به‌زعم برخی قاچاقچیان، انگیزه مناسبی برای این اقدام تلقی می‌شود تا با دستاویز قراردادن هر ابزار و ساختاری، بتوانند این مهم را عملیاتی کنند؛ مساله‌ای که هم مردم و هم مدیران باید در آن نقش پیشگیرانه داشته و نیز مواجهه و برخورد با سودجویان داشته باشند. طرح کدیدنگ از ۲۶ مردادماه سال جاری در استان کرمان اجرایی شد که در ابتدای آغاز طرح حدود ۶۰ تا ۶ هزار کارت سوخت که به‌زعم مسوولان رفتار غیرمتعارف و نامتناسب، به‌منزله عرضه خارج از شبکه، داشتند و عمده آنها کارت‌های غیربومی بودند از طرح خارج شدند؛ به‌طوری‌که براساس گزارش‌ها در شهر یورماه در مقایسه با ماه قبل از آن پنج‌میلیون ۵۰۰ و ۵هزار لیتر کاهش مصرف ثبت شد.

سهام ناچیز مردم عادی از یارانه سوخت هواپیما

قیمت پایین سوخت هواپیما در ایران باعث شده که دولت سالانه ۳۷ هزار میلیاردتومان بابت حمایت از سفرهای هوایی اقتصار برآورد به شرکت‌های هواپیمایی پرداخت کند؛درحالی که سهم مردم عادی از این یارانه تقریبا هیچ است. طبق گزارش مرکز آمار در بین خانوارهای ایرانی فقط حدود ۰٫۰۶ درصد از خانوارها از هواپیما استفاده می‌کنند و از این بین، ۸۵درصد از این خانوارها در سه دهک بالای درآمدی قرار دارند، در نتیجه توجهی وجود ندارد که دولت هزینه فرصت یا یارانه پنهان سوخت هواپیما را برای قشر معدولی از دهک‌های بالا اختصاص دهد. البته بخش از این یارانه انرژی در جیب شرکت‌های هواپیمایی می‌رود که آن‌هم توجهی ندارد.

در حال حاضر قیمت سوخت هوایی عرضه‌شده به تمامی پروازهای شرکت‌های داخلی برابر با ۰۰ ترومان به ازای هر لیتر است اما طبق صورت مالی شرکت‌های پالایشی این سوخت با قیمت ۲۲ هزارتومان بر لیتر فروخته می‌شود.

به بیان دیگر یارانه اعطایی به ازای هر لیتر ۲۱ هزار و ۴۰۰ تومان است. جلیل سالاری؛ مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی در ساره آخرین وضعیت قیمت گذاری سوخت جت عنوان کرده است که هم اکنون روزانه ۴ تا ۵میلیون لیتر از این سوخت تولید و مصرف می‌شود. امسال قیمت سوخت هواپیما نیز هیچ گونه افزایش قیمتی نخواهد داشت.

طبق آمارنامه مصرف فرآورده‌های نفتی انرژی‌زا، به‌طور میانگین روزانه حدود ۴٫۵ میلیون لیتر سوخت جت در هواپیماهای مسافری مصرف می‌شود که معادل سالانه رقم ۱٫۶۶۵ میلیارد لیتر است. به‌عبارت ساده‌تر، دولت سالانه حدود ۲۵هزار میلیاردتومان، هزینه فرصت صادرات سوخت هواپیما را به جهت حمایت از اقتصار برآورد و به کام شرکت‌های هواپیمایی پرداخت می‌کند.

طبیعی است که با افزایش نرخ ارز، این هزینه نیز افزایش خواهد یافت و دولت از چرخه معیوب قیمت گذاری سوخت هواپیما آسیب بیشتری خواهددید.

گروه نفت، ۲۳۳-۴۲۷۱

بازار نفت

رسانه‌های خارجی درخصوص صادرات نفت ایران چه می‌گویند؟

صادرات ۱/۸ میلیون بشکه‌ای نفت ایران

دنیای اقتصاد - پیمان قناعتی فرد :
صنعت نفت ایران در ماه گذشته و پس از روسیه، بالاترین حجم صادرات نفت‌خام به چین را از آن خود کرد. نکته جالب آنکه در این میان، عربستان سعودی از قافله جا مانده‌است. به گفته کارشناسان، رشد صادرات نفت خام ایران بدون اعتنا به تحریم‌های نفتی آمریکا تا حد زیادی مرمون ذخایر معتنابه نفت روی آب این کشور است.

لازم به ذکر است، یا استناد به آمار منتشرشده از سوی موسسه کپلر صادرات نفت ایران به چین در ماه گذشته میلادی به بیش از ۱٫۸ میلیون بشکه در روز رسیده‌است، در این زمینه فعالان بازار انرژی و خبرنگاران خارجی نفت ایران همچنان روند صعودی خود را طی می‌کنند. در همین رابطه، موسسه کپلر از ثبت رکورد تاریخی صادرات روزانه بیش از ۱٫۸ میلیون بشکه‌ای نفت‌خام ایران به چین در ماه جاری میلادی خبر داد.

همچنین آمارهای ورتکس نشان می‌دهد، میزان صادرات نفت ایران به چین در اکتبر، به ۱٫۴۵ میلیون بشکه در روز رسیده که بیشترین واردات ماهانه چین تاکنون محسوب می‌شود.

■ **ذخایر شناور نفتی ایران**

پیش‌تر موسسه کپلر با انتشار گزارشی از صفر شدن ذخایر نفتی شناور روی آب ایران خبر داده بود، این درحالی است که در آغاز به‌کار دولت مستقر، حدود ۶۰میلیون بشکه نفت ایران روی آب‌ها شناور باقی‌مانده‌بود و خریداری نداشت. به نوشته فابرس طبق آمار موسسه کپلر، متوسط صادرات روزانه نفت ایران به چین در ۱۰ ماهه سال جاری میلادی، یک‌میلیون و ۳۲۵هزار بشکه بوده که ۸۴درصد بیشتر از دوره مشابه در سال گذشته است.

■ **تحریم‌های بی‌نتیجه نفتی ایران**

رکوردشکنی تاریخی صادرات نفت ایران با واکنش‌های مختلفی بین خبرنگاران و کارشناسان داخلی و خارجی همراه بوده‌است. یکی از کارشناسان موسسه کپلر در این رابطه نوشت: ایران در ماه اکتبر به لطف کاهش گسترده ذخایر نفت‌خام از انبای‌های شناور، از عربستان‌سعودی‌به‌عنوان بزرگ‌ترین تامین‌کننده نفت در یایی چین، پیشی گرفته‌است. روسیه با احتساب جریان انتقال نفت خود از طریق خطوط لوله در رتبه

دنیایاقتصاد: بر اساس تازه‌ترین گزارش سازمان ملل متحد، کشورها در کاهش انتشار جهانی گازهای گلخانه‌ای، پیشرفت کافی و مناسب با اهداف موافقت‌نامه پاریس نداشته‌اند، به‌طوری‌که انتظار می‌رود با اجرای کامل برنامه‌های ملی کشورها تا سال ۲۰۳۰ فقط ۲درصد انتشار جهانی نسبت به سال ۲۰۱۹ کاهش یابد.

دنیایاقتصاد: بر اساس تازه‌ترین گزارش سازمان ملل متحد، کشورها در کاهش انتشار جهانی گازهای گلخانه‌ای، پیشرفت کافی و مناسب با اهداف موافقت‌نامه پاریس نداشته‌اند، به‌طوری‌که انتظار می‌رود با اجرای کامل برنامه‌های ملی کشورها تا سال ۲۰۳۰ فقط ۲درصد انتشار جهانی نسبت به سال ۲۰۱۹ کاهش یابد. شاید در نگاه اول این نکته یادقیق‌تر این عملکرد انظار، چندان برجسته نبوده و به‌مثابه یک شکست تلقی شود، ولی واقعیت آن است که همین رقم در صورت دست‌یافتن، خود موفقیت بزرگی است زیرا به‌رغم رشد تقاضای جهانی و افزایش سطح فاه و گسترش تولید صنعتی در اقصی نقاط کره زمین، حتی انتشار گازهای گلخانه‌ای محدود شده‌است. نکته مهم اینکه این برآورد خود یک احتمال هشمار می‌رود و امکان دارد شاهد تحقق آن نباشیم. در هر حال جهان امروز با تولید گسترده و انتشار گازهای گلخانه‌ای روبه‌روست و هرگونه تعدیل در این روند به‌معنای یک موفقیت محسوب می‌شود ولی هنوز تا ایدل فاصله بسیاری داریم. به گزارش «شانان» به نقل از هفته‌نامه بررسی تحولات بین‌المللی انرژی و تغییر اقلیم مدیریت کل امور اوپک و روابط با مجامع انرژی، بر اساس گزارش دبیرخانه کنواسیون تغییر اقلیم سازمان ملل متحد، کشورها در کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای برای مقابله با گرمایش جهانی پیشرفت کافی و مناسب بااهداف موافقت‌نامه پاریس نداشته‌اند. این گزارش تنها چند هفته قبل از اینکه رهبران جهان در دبی برای کنفرانس سالانه اقلیمی سازمان ملل متحد (کاپ۲۸) گردهم آیند، منتشر شده که در آن توصیه شده‌است کشورها برای اقدام‌های بیشتر اقلیمی از جمله حذف احتمالی سوخت‌های فسیلی قبل از سال ۲۰۵۰ تلاش کنند. بر اساس ماده ۴ موافقت‌نامه پاریس در سال۲۰۱۵ کشورها هسوسا با هدف حفظ گرمایش جهانی کمتر از ۲ درجه سانتیگراد تا پایان قرن، باید هر یک سال‌ها یک‌بار سندن مشارکت ملی (NDC) خودرابه‌روز و به‌دبیرخانه کنواسیون تغییر اقلیم ارسال کنند.

گزارش اخیر دبیرخانه کنواسیون تغییر اقلیم سازمان ملل نزدیک به ۲۰۰ سند کشورها از جمله ۲۰ سند مشارکت معین ملی جدید یا

ظرایف مالی و حسابداری فروش نفت ایران به چین عقب است و این شامل مقدار و قیمت فروش هم می‌شود. یک روش تکراری که آمریکایی‌ها از سال ۹۷ بارها استفاده کرده‌اند، انعکاس اطلاعات نادرست درباره قیمت و حجم فروش نفت در رسانه‌هایی مثل رویترز است.

■ **واردات کالای اساسی با ارز ترجیحی**
طبق آمار گمرک ایران، میزان واردات کالاهای اساسی در سال ۱۴۰۱ معادل ۱۴۰۱ میلیارد دلار بود. از طرفی طبق گزارش خزانه، ۹۲درصد از منابع نفتی پیش‌بینی‌شده در بودجه ۱۴۰۱ نیز محقق شد. در بودجه ۱۴۰۱ صادرات روزانه ۱٫۴ میلیون بشکه‌ای نفت با قیمت ۷۰دلار پیش‌بینی شده‌بود که پس از کسر سهم شرایط، گویا آمریکا از تحریم‌های نفتی ایران عاجز مانده و تمرکز خود را روی اعمال فشار بر خریداران نفت ایران گذاشته‌است.

■ **ماجرای تخفیف‌های نفتی ایران**
همزمان با انتشار خبر افزایش صادرات نفت ایران به چین، برخی رسانه‌ها به نقل از رویترز مدعی شده‌اند که تخفیف بالای ایران منجر به فروش نفت این کشور شده‌است.

رویترز با اعلام این ادعا به اطلاعات برخی معامله‌گران نفتی استناد کرده که البته نام آنها مشخص نیست. دو پالایشگاه بزرگ دولتی چین یعنی سنوپیک و پتروچاینا، زمانی که خواهان اصلی نفت ایران بودند، ولی از اواخر سال ۱۹۲۰، پس از اینکه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور وقت ایالات‌متحده، از برجام خارج شد و تحریم‌ها علیه صادرات نفت ایران را تشدید کرد، این دو شرکت نفت ایران را متوقف کردند و در نتیجه صادرات نفت کشور کاهش پیدا کرد.

به روی کار آمدن پالایشگاه‌های مستقل کوچک‌مقیاس (مینی پالایشگاه‌ها)، نفت ایران دوباره مشتری پیدا کرد و روند صادرات رونق گرفت. به گفته معامله‌گران چینی، در حال حاضر بیش از ۴۰ پالایشگاه کوچک وجود دارد که خواهان اصلی نفت ایران هستند. یکی از دلایل آزادی عمل مینی پالایشگاه‌ها در رابطه با خرید نفت ایران این است که آنها در سیستم مالی جهانی مبتنی بر دلار قرار نداشته و نیازی به همکاری با شرکت‌های غربی در زمینه فناوری ندارند و بیشتر معاملاتشان به یوان انجام می‌شود.

به همین رابطه، یکی از کارشناسان مسائل بین‌الملل در صفحه توئیتر خود با اشاره به خبر رویترز نوشت: آمریکا در درک

خبر

امارات؛ مجری بزرگ‌ترین طرح‌های نفتی جهان

در سطح جهان بیش از هزار شرکت در حال برنامه‌ریزی برای احداث خطوط لوله گاز جدید، نیروگاه‌های گازی یا پایانه‌های صادرات گاز طبیعی مایع‌شده (ال ان جی) هستند که در این میان، شرکت ملی نفت ابوظبی (ادنوک) دارای بزرگ‌ترین طرح‌های نفتی و برنامه‌های توسعه انرژی‌های پاک در میان شرکت‌های جهان است.

به گزارش «شانان» به نقل از هفته‌نامه بررسی تحولات بین‌المللی انرژی و تغییر اقلیم مدیریت کل امور اوپک و روابط با مجامع انرژی، شرکت نفت دولتی ابوظبی، ادنوک که مدیرعامل آن ریاست مذاکرات اقلیمی سازمان ملل را در ماه آینده در دبی به‌عهده خواهد داشت، دارای بزرگ‌ترین برنامه‌های توسعه ضدخالص انتشار صفر درمیان هر شرکتی در جهان است. محققان در این زمینه می‌گویند که توسعه عظیم برنامه‌ریزی شده شرکت ادنوک برای تولید نفت و گاز، تضاد منافع آشکاری با اهداف نشست کاپ۲۸ دارد. در نشست کاپ۲۸ کشورها تلاش خواهند کرد با کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی و سه‌برابر کردن ظرفیت جهانی انرژی‌های تجدیدپذیر موافقت کنند.

این اطلاعات از پایگاه داده‌هایی با عنوان «فهرست خروج نفت و گاز جهانی» استخراج شده‌است که فعالیت‌های بیش از ۱۶۰۰ شرکت را رصد می‌کند که ۹۵درصد از تولید نفت و گاز جهان را به خود اختصاص می‌دهند. اطلاعات این پایگاه نشان می‌دهد تقریبا همه شرکت‌های نفت و گاز هشدارهای دانشمندان اقلیمی را نادیده می‌گیرند که می‌گویند برای حفظ افزایش گرمایش جهانی تا حد ۱٫۵ درجه سانتیگراد، نباید میدان‌های جدید نفت و گاز توسعه داد.

این اطلاعات نشان می‌دهد که از سال ۲۰۲۱ تاکنون ۱۷۰ میلیارد دلار ازسوی این صنعت تنها برای اکتشاف ذخایر جدید نفت و گاز هزینه شده‌است، ۹۶درصد از ۷۰۰ شرکت اکتشاف و توسعه میدان‌های جدید نفت و گاز، همچنان به این کار ادامه می‌دهند و بیش از هزار شرکت در حال برنامه‌ریزی احداث خطوط لوله گاز جدید، نیروگاه‌های گازی یا پایانه‌های ال ان جی هستند.

با وجود اینکه یک‌سری از مطالعات علمی به این نتیجه رسیده‌است که بیشتر ذخایر نفت، گاز وزغال سنگ موجود باید در زمین باقی‌ماند تا با شرایط اضطراری اقلیمی مقابله شود، اما شرکت‌های بزرگ سوخت فسیلی و دولت‌های نفتی هنوز اکتشاف بیشتر را متوقف نکرده‌اند.

بر اساس اطلاعات جدید، شرکت ادنوک که مدیرعامل آن ریاست مذاکرات آتی اقلیمی سازمان ملل متحد را به‌عهده دارد، دارای بزرگ‌ترین برنامه‌های توسعه ضد انتشار صفر درمیان هر شرکتی در جهان است. طبق این اطلاعات، در سطح جهانی بیش از هزار شرکت در حال برنامه‌ریزی برای احداث خطوط لوله گاز جدید، نیروگاه‌های گازی یا پایانه‌های صادرات ال ان جی هستند.

بر اساس اطلاعات جدید، شرکت ادنوک در واکنش به انتشار آمار و

اطلاعات یادشده گفت: داده‌ها و فرضیات این گزارش درباره

رقم خود را برای توسعه برنامه‌ریزی‌شده تولید نفت و گاز

ارائه‌نکرد.

این سخنگو تأکید کرد: با جمعیت روبه‌رشد جهان که به‌دنبال دسترسی جهانی به انرژی هستند، همه ساری‌بوهای فعلی گذار انرژی از جمله انوسوی اژانس بین‌المللی انرژی، آذعان دارند که نفت و گاز برای تقاضای انرژی در آینده نیاز خواهد بود.

فراخوان مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده)

اجرای ۱۱ واحد تجاری تا اتمام سفت کاری فاز ۲ روستای قره‌کندی شهرستان چابهار

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی آذربایجان غربی درنظر دارد اجرای ۱۱ واحد تجاری تا اتمام سفت کاری فاز ۲ روستای قره‌کندی شهرستان چابهار را به پیمانکاران دارای صلاحیت از طریق مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) از طریق سامانه الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir واگذار نماید.

ردیف	موضوع	مدت قرارداد	مبلغ برآورد اولیه (ریال)	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه (۵ % برآورد اولیه) (ریال)
۱	اجرای ۱۱ واحد تجاری تا اتمام سفت کاری فاز ۲ روستای قره‌کندی شهرستان چابهار	۸ ماه شمسی	۳۶,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۸۱۵,۰۰۰,۰۰۰
تضمین شرکت در مناقصه : ضمانت‌نامه بانکی معتبر سه ماهه و یا اصل پیش بانکی ارزیزی به حساب ۰۵۵۹۶۵۸۳۱۴۰۵۸ نزد بانک ملی به نام بنیاد مسکن انقلاب اسلامی آذربایجان غربی				
مهلت دریافت اسناد مناقصه : از ساعت ۸ صبح مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۵ تا ساعت ۱۹ عصر مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۳۰				
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد تا ساعت ۱۹ عصر مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۱				
زمان بازگشایی پاکت‌های ارزیابی: ساعت ۸ صبح مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۳				
زمان بازگشایی پاکت‌های مالی: ساعت ۱۰ صبح مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۳				
مناقصه گر ی نمانده ایشان با ارائه معرفی نامه در جلسه بازگشایی پاکات شرکت فرمانید.				

روابط عمومی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی آذربایجان غربی

آگهی مناقصه محدود

شرکت ملی کشت و صنعت و دامپروری پارس

شرکت ملی کشت و صنعت و دامپروری پارس در نظر دارد نسبت به خرید مقدار ۶۵۰ تن تفاله فشنگی خشک چغندر قند مورد نیاز امور دامپروری خود از طریق آگهی مناقصه محدود اقدام نماید. متقاضیان شرکت در آگهی می توانند پیشنهادات خود را به صورت سر بسته و با احتساب کلیه کسورات قانونی به همراه مبلغ ۰/۰۰۰/۰۰۰/۲/۰ ریال چک جاری و یا سفته بانکی (ثبت مشخصات کامل شرکت کننده با امضاء) بابت سپرده شرکت در این آگهی تا راس ساعت ۱۲ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۲ به دبیرخانه شرکت تحویل نمایند.
شماره تماس امور بازرگانی ۰۴۵۳۲۱۷۵۰۴۸

۲- تاریخ و مهلت دریافت اسناد مناقصه از تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۷ لغایت ۱۴۰۲/۰۹/۰۲ حداکثر تا ساعت ۱۱ می باشد.

آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۲ حداکثر تا راس ساعت ۱۲ می باشد.

شرکت ملی کشت و صنعت و دامپروری پارس

تاریخ مفهومی چیست؟

روش تاریخ‌مفهومی به مطالعه جوامع گذشته و تغییرات اجتماعی با بررسی چگونگی تغییر مفاهیم سیاسی و اجتماعی اساسی در گذر زمان معطوف است. بنابراین تاریخ مفهومی رویکردی به مطالعه تاریخ است که از تحلیل زبان به‌قصد مطالعه اوضاع اجتماعی و روابط اجتماعی گذشته استفاده می‌کند. چنین می‌شود گفت که تحلیل‌های زبان‌شناختی «باز» و جامعه «موضوع» تاریخ‌های مفهومی است. در عمل، تاریخ مفهومی با تمرکز بر یک مفهوم اجتماعی عمده یا اصطلاحا یک «مفهوم اساسی واژه‌هایی همچون «جامعه»، «دموکراسی»، «خانواده» و «کار» و «عقاید سیاسی» را می‌توان برشمرد. دراین‌معنا، تاریخ‌نگار مفاهیم به زمین‌شناسی می‌ماند که لایه‌های خاک را کندوکاو می‌کند؛ زیرا وقتی تاریخ‌نگار مفاهیم زبان گذشتگان را می‌کاود تازه‌ای از «معنا» می‌رسد که در روند تغییرات تاریخی فراموش شده‌اند. نکته اینجااست که معنای یک مفهوم اساسی از یک دوره زمانی مشخص، پنجره‌ای به‌سوی فهم جامعه تاریخی‌ای می‌گشاید که آن مفهوم را ساخته است.

■ **تحلیل تاریخ مفاهیم**

اگر بخواهیم به معنای امروزی واژه‌ای آگاه شویم به واژه‌نامه‌ها یا مراجع دیگری رجوع می‌کنیم؛ اما معنای پیشینی واژه‌ها ممکن است ناشناس تر باشند. گاهی ممکن است به آن معنای پیشین در دانشنامه‌ها یا واژه‌نامه‌های قدیمی دست یابیم؛ هرچند معمولاً چنین نیست و معانی قبلی یک واژه را نمی‌شود به سرعت‌وسادگی به‌دست آورد. البته تاریخ‌نگاران مفاهیم، به‌دنبال تاریخ محدود یک واژه (ریشه‌شناسی واژه) نیستند، بلکه هدف آنها فهم تغییرات تاریخی گسترده‌تری است که روابط سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی را دگرگونه کرده‌اند. تمرکز آنها بر به‌هم‌پیوستگی تغییرات اجتماعی و تغییرات مفهومی است. ارتباط بین مفاهیم و جامعه را در تصویر پیوسته‌شده به این متن می‌توانیم ببینیم. «اصطلاح» آن کلمه خاصی است که برای دلالت بر مفهومی مشخص به‌کار می‌رود. برای مثال، «دموکراسی» یک اصطلاح هست. سیاق‌های زمانی، مکانی و سیاسی متفاوت برحسب‌های متنوعی به این اصطلاح می‌زند، از «حکومت عوام» گرفته تا «حکومت‌اکثریت» و «فوق‌ماملاری» باری درهم‌حامل آنچه مراد می‌شود «مفهوم» دموکراسی است. معمولاً معنای یک مفهوم، یعنی آن‌طور که مفهوم را می‌فهمیم و تعریفش می‌کنیم، بیسی جالب‌تر است. برای رمزگشایی از معنای یک مفهوم، باید بدینگونه تاریخی‌اش را درک کنیم. به‌هیأتی دیگر باید «سیاق» سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مفهوم را بررسی کنیم و آن را باز یابیم.

■ **یک مثال: مفهوم دموکراسی**

اصطلاح جمهوری و ایماز بر اولین دولت دموکراتیک آلمان دلالت می‌کند؛ دولتی که پس از جنگ جهانی اول در سال ۱۹۱۸ شکل گرفت و در سال ۱۹۳۳ با به‌قدرت‌رسیدن آدولف هیتلر از میان رفت. جمهوری و ایماز برای بسیاری از آلمانی‌هایی که در حد فاصل جنگ جهانی اول تا جنگ دوم جهانی زیستند سرخوردگی بزرگی بود. ایجاد تشکیلاتی دموکراتیک با بحران‌های لگام گسیخته سیاسی و اقتصادی و نیز با تراهایماری روان‌شناختی و فرهنگی برآمده از جنگ مقارن شد. به‌همین دلیل آلمانی‌ها «دموکراسی» را نظام سیاسی شهروندان برنی‌آمد. مفهوم دموکراسی معنایش را از این سیاق تاریخی گرفت. قدرت‌گیری نازی‌ها در آلمان را نباید به‌سخنوری هیتلر یا استفاده‌شان از ارعاب و خشونت فروکاست؛ هرچند از اثر بسیار هر دوی این ابزارها نیز نمی‌توان چشم‌پوشید. آنچه را باید به این سیاق افزود، شکست آلمان در جنگ اول جهانی، معاهده صلح تحقیرآمیز پس از جنگ، بحران اقتصادی جهانی و آثار ویرانگر آن در آلمان، ترس از کمونیسم در طبقه متوسط اجتماعی آلمان، نبود سنت سیاسی دموکراتیک در کشور و بسیاری دیگر از عوامل است. وقتی معنای دموکراسی هم‌بند بیبیدودگی و ناکارآمدی و بحران و دغل‌کاری شد، جامعه‌های متزلزل و دفاع از آن ناممکن می‌شود. بنابراین از یکسو چنین سنیاقی چنان معنایی به مفهوم می‌هد و ازسوی دیگر، وقتی مفهوم حامل معنایی مشخصی شد، سیاق را بازتعریف می‌کند.

■ **تمرکز بر تعارض‌ها**

اما در وضعی که دسترسی به معناهای یک‌عصر یک اصطلاح ممکن نیست، چگونه می‌شود برهم‌کنش مفهوم و جامعه را بررسی کرد؟ حتی تعاریف بسیاری از مفاهیم رایج دشوار است، چه رسد به مفاهیم غیررایج. مثلا تعریف موق «زنانه» چیست؟ معمولا «زنانه» را برای بربرگرد در تقابل با «مردانه» می‌فهمند. ماهیت راستین فرهنگ ملی ما چیست؟ یا آنکه کردن مردکردن مفهوم فرهنگ ملی دشوار است، اما می‌شود پذیرفت که فرهنگ ملی ما متفاوت از «فرهنگ بیگانه» دیگر ملت‌ها است. بسیاری از مفاهیم را جز با توسل به‌همین دوطرفی‌نی نمی‌شود معنا کرد. این مفاهیم‌معنایشان را از متفاوت‌بودن با آنچه یقینا نیستند، می‌گیرند. آنچه را مفهوم یقینا نیست می‌شود «یادفهمی» نام گذارند.

بنابراین بررسی مفهوم‌های متعارض با مفهوم مدنظر غالبا پرفایده است. تاریخ‌نگار آلمانی مفاهیم، رابنهارت کوزلک (۱۹۳۳ تا ۲۰۰۶) توجه به بعضی متضاده‌ای را مشخصا کارآمد می‌دانست: مفهوم/یادفهمی، درون/بیرون، دوست/دشمن، بالا/پایین و قبل/بعد.

■ **کشمکش با مفاهیم**

بنابراین معنای مفاهیم نه در زمان ثبات دارد و نه در مکان. ارزش و چندوجهی مفاهیم غالبا متأثر از اوضاع اجتماعی و گاه بسیار متنوع است. این تنوع شاید محصول تغییرات تدریجی و معمولاً نامحسوس تاریخی باشد و شاید هم برآمده از مدخالات عاقدانه سیاسی؛ از نمونه‌های مداخله سیاسی، تدبیر هیتلر در تثبیت یادفهمی «جمهوری وایماز» در مقابل مفهوم «رایش» بود؛ «رایش» برای ارجاع به سال‌های پیش از ۱۹۱۴، چونان دوره پیشرفت و رضامندی همگانی و حکومت مقتدرانه، به‌کار رفت و «جمهوری وایماز» برای ارجاع به ناکارآمدی‌های دموکراسی، این مثال نشان می‌دهد که درک تفاوت‌ها و منازعه‌ها در معنایخشی به یک مفهوم اهمیت سیاسی بسیاری دارد. مدخلیت نقش و اهمیت سیاست در دینج‌جهانی و مفهومی‌های اساسی معاصر کمتر از سال‌های بین دو جنگ جهانی و مفهومی‌های انسانی پیشین است.

نوشته آندرس هسینگ، ترجمه محمد مهدی طاهری

تاریخ و اقتصاد

چندقطبی‌های جدید

گذار جهان مدرن از ائتلاف‌های مقدس

خواهد رفت. نکته شگفت‌انگیز ماجرا همراهی ۴۵ درصد پاسخ‌دهندگان اهل ترکیه (یک نامزد شناخته‌شده، برای عضویت در این اتحادیه در حال فروپاشی) و نزدیک به ۳۰ درصد اروپاییان با موضوع وبه‌قیاس تجارب گذشته جهان سیاست، از دو قطبی بزرگ به‌وجودآمده و جنگ سردی جدید سخن می‌گفتند؛ «غرب در مقابل بقیه! در حالی است که «یاکوب بورکهارت» (مورخ شهیر سوئیسی واز پایه‌گذاران تاریخ فرهنگی) خیلی قبل‌تر و در دهه‌های پایانی قرن نوزدهم از جماعت «ساده‌انگار» و ساده‌سازی‌های مهلک آنها بر حذرمان داشته‌و نسبت به آدرس‌های غلطی که معمولاً در جیبمان می‌گذارند، هشدار داده است.

نتایج مجموعه‌ای از نظرسنجی‌های بین‌المللی (که به‌درخواست پارلمان اروپا ویا همکاری دانشگاه آکسفورد انجام شده) واقعبیات قابل‌تاملی را آشکار کرده است. این نظرسنجی بین مردمانی از کشورهای چین، هند، ترکیه، روسیه، ایالات‌متحده، عربستان سعودی، اندونزی، آفریقای جنوبی، برزیل و کره جنوبی، به علاوه یازده کشور اروپایی (که نامشان ذکر نشده) انجام گرفته است. برخی یافته‌ها دور از انتظار و باور نکرده‌نی هستند. از جمله بیش از ۵۰ درصد سوال‌شوندگان در چین، عربستان سعودی و ترکیه بر این باورند که ایالات‌متحده در حال جنگ با روسیه است. اکثریت قابل‌توجهی در این کشورها - و همچنین در هند و اندونزی – بر پیروزی روسیه در اوکراین رای داده و این رویداد را در فرآیندی پسنخ‌العالم ممکن می‌دانند. همچنین بیش از نیمی از پاسخ‌دهندگان در چین، عربستان سعودی و روسیه احتمال می‌دهند که اتحادیه اروپایی در ۲۰ سال آینده فرو می‌یاشد و از میان

روسیه در جنگ اوکراین همبستگی معناداری وجود دارد و این همه‌شان دهنده‌تزلزل غیرقابل‌انکار جایگاه اروپا و ایالات‌متحده در اوکراین می‌دهند. آنها همچنین بر این باورند که روسیه با توجهِ به ارزش‌های سیاسی فعلی‌اش- جزئی از اروپا به حساب نمی‌آید. انگاره‌ای که به‌وضوح نشان‌دهنده اعتقاد اکثریت پاسخ‌دهندگان به وجود ارزش‌های ریمانی‌واحد در اروپای حاضر است. هرچند چین، شریک مورد علاقه تجاری بسیاری از پاسخ‌دهندگان است؛ بااین‌حال ماکان همکاری امنیتی با ایالات‌متحده در اولویت قرار داشته‌و در این زمینه ابرقدرت غربی را بر قدرت‌نوظهور شرق دور ترجیح می‌دهند. قریب به اتفاق پاسخ‌دهندگان در برزیل، هند، عربستان سعودی، آفریقای جنوبی، کره جنوبی و ترکیه در صورت اجبار برای گزینش از میان دو ابرقدرت مذکور، آمریکا را انتخاب می‌کنند. البته در این مورد هم مانند بسیاری از سایر موارد، سوال‌شوندگان روسی تنها استثناهای غیر قابل‌چشم‌پوشی هستند.

پرسش چالش‌برانگیز دیگر، احتمال دگربری مستقیم نظامی آمریکا و چین در پنج سال آینده و بر سر موضوع تایوان است. ۵۲ درصد چینی‌ها و ۳۹ درصد آمریکایی‌ها این احتمال را منتفی نمی‌دانند. نکته به مراتب مناقشه‌برانگیزتر اما پاسخ‌هایی است که در باب دستیابی به تسلیحات هسته‌ای ارائه شده‌اند. تقریباً ۶۲ درصد سعودی‌ها، ۵۶ درصد کره جنوبی‌ها، ۴۸ درصد ترکیه‌ای‌ها و ۴۱ درصد مردمان آفریقای جنوبی طرفدار دسترسی کشورایشان به این سلاح کشتار جمعی هستند.

خبر خوب برای غربی‌ها اما حفظ پیشتازی‌شان در زمینه «قدرت‌های نرم» است. در پاسخ به مقصد دلخواهتان برای مهاجرت احتمالی، اکثریت واضحی از پرسش‌شوندگان در برزیل، عربستان

سیر شتابان ژاپن به سرمایه‌داری مولد

کاواچی آتسوشی - ترجمه: مسیح حاتم

در ۱۸۷۱ دولت میجی که به تا‌زگی تاسیس شده بود در پی العالی املاک خاصه در ژاپن و جایگزینی آنها با استان‌های تابع مرکز کوشید تا مانع از فروپاشی خوفناک دولت نوپای خود شود. پیش‌تر حدود ۲۷۰ قلمرو (املاک خاصه) هر یک نیروهای نظامی و اراده سیاسی خاص خود را در یک ساختار قدرت نامتمرکز داشتند. محو ناگهانی چنین ساختاری نوعی کودتا بود. رهبران انقلاب میجی به این نتیجه رسیده بودند که دولت آنان باید تنها قدرت سیاسی موجود در ژاپن باشد تا بتواند به وظیفه خود در ایجاد یک دولت مدرن، جامعه عمل پهبوشاند. مهم‌ترین مشکل این بود که مبادا ژاپن تحت سیطره یکی از قدرت‌های بزرگ جهانی قرار گیرد؛ یعنی همان متروشیته‌های غربی بزرگی از شبه‌قاره هند و آسیای جنوب شرقی رقم خورد.

برای مثال چین پس از شکست سال ۱۸۴۲ در جنگ تریاک مجبور شده بود حاکمیت هنگ‌کنگ را به بریتانیا واهند. چنین بود که دولتمردان میجی به این باور رسیدند که کشور را باید هر چه سریع‌تر مدرنیزه کرد، اقتصاد آن را قوی کرد تا بتواند نیروی نظامی خود را احیا کند و در برابر دخالت نیروهای بیگانه مصون بماند. در چنین فضایی بود که برخی رهبران و دولتمردان شاخص ژاپن همسپار ماموریت موسوم به «ایواکوا» شدند؛ سفری که تنها چند ماه پس از تغییر و تقسیمات جغرافیایی برای مشاهده و درک وضعیت آمریکا و اروپا بود و طی آن دانشجویان هم حضور داشتند. اعضای این هیات اعزامی پس از بازگشت سه‌م عهده‌ای در مدرنیزاسیون ژاپن ایفا کردند.

■ **قطار، کشتی‌های مدرن و سیم‌های تلگراف**
همزمان دولت ژاپن تلاش خود را معطوف به توسعه‌صنعت و ایجاد اشکال جدید سرمایه‌گذاری با هدف تحکیم سرمایه‌داری در ژاپن کرد. از نخستین اقدامات در این راستا باید به حذف سیستم و مقررات فئودالی در بازسازی‌های داخلی، پست‌خانه‌ها و اتحادیه‌های صنعتی بازار گران اشاره کرد؛ زیرا چنین مواردی در واقع سبب‌دار توسعه صنعتی به‌شمار می‌رفت. از نخستین زیرساخت‌های ایجادشده باید از نخستین خط ارتباط تلگرافی بین توکیو و یوکوهاما در ۱۸۶۹ یاد کرد. پنج سال بعد شبکه تلگراف بین ناگازاکی و هوکایدو کشیده شد و بعدتر یک خط تلگراف زیربنی ناگازاکی را به‌شانگهای وصل کرد. در ۱۸۷۱ سامانه خدمات پست‌مدن جایگزین سیستم چاپار سابق شد و دفاتر پست در سراسر کشور گشوده شدند که تمبر و کارت پستال به قیمت مصوب می‌فروختند. در ۱۸۷۷ ژاپن به اتحادیه جهانی پست پیوست و به این ترتیب خدمات پستی خود را به جهان متصل کرد. نخستین دستگاه‌های تلفن هم در همین سال

■ **انقلاب صنعتی و سرمایه‌داری**
مواردی چون راه‌آهن و کارخانه ابریشم‌بافی اوشاکان نشان داد که چگونه تکنیسین‌ها و دانشمندان استخدام‌شده که سبب تولد می‌توانند سهم زیادی در تقویت صنایع ژاپن داشته باشند.

تاریخیات

بازخوانی نقشه تاریخی نهر انتقال آب کرچ

پس از اینکه تهران برای پایتختی برگزیده شد، با افزایش جمعیت، تأمین آب یکی از اقدامات ضروری بود. علاوه بر کشیدن قنواتی که به آب شرب ساکنان اختصاصی داشت، راه‌های دیگری مانند انتقال آب از کوهپایه‌های البرز می‌توانست کمبود آب شرب شهر را تأمین کند. نقشه‌هایی که مبنای این تحقیق قرار گرفته، سندی است که دلالت بر همین اقدام مهندسی دارد؛ یعنی انتقال آب با کشیدن نهر از رودخانه کرچ به شهر تهران.

نقشه‌ها که در کاخ گلستان و وزارت خارجه نگهداری می‌شود، رنگی است و روی آن اطلاعاتی درباره نحوه احداث نهر درج شده است؛ اما بدون ذکر عنوان، تاریخ، نام نقشه‌نگار و موضع دقیق است.

به سبب کم شدن آب احتمالاً نقشه‌هایی برای مرمت نهر کرچ در حدود ۱۲۶۷ ق به دست یکی از مهندسان دربار قاجار، در اوایل پادشاهی ناصرالدین‌شاه، همزمان با صادرات امریکبیر تهیه شد. انتقال آب کرچ به تهران، ۶ سال پیش‌تر، به دستور محمدشاه و در روزگار صادرات حاج میرزا آقاسی عملی شده بود.

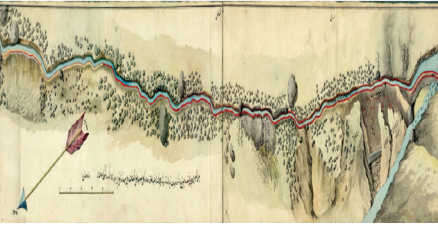
■ **بازخوانی نقشه‌ها**

نقشه‌ها امتداد یک نهر را نشان می‌دهد که با اتصال به هم کامل می‌شود. نهر مصنوع مذکور از جایی در گوشه بالایی سمت راست رودخانه بسان شاخه‌ای جدا می‌شود و لاینقطع تا انتهای نقشه دوم امتداد می‌یابد.

■ **شرح و بازخوانی نقشه اول**

رودخانه در گوشه راست نقشه اول با زاویه کمتر از ۴۵ درجه به پایین می‌رود و در محل رسیدن به کادر پایین بریده می‌شود. قلووسنگ‌های میان آب و خطوط غیرنهدنده معلوم می‌کند که مسیر رود کچ در نقشه طبیعی است. اما مسیر ساخته با خطوط پررنگ و نرم‌متند و بیشتر به موازات در ازای نقشه در جهت جنوب غرب به شمال شرق مشخص می‌شود.

از زوی معنوی و پستی و بلندی‌های زمین، سنگ‌های عظیم‌الجثه، بی‌پایچ شدن نهر و اطلاعات نوشتاری درج‌شده، معلوم می‌شود محیط کوهستانی است.

ابتدای مسیر نهر با عارضه‌ای ساخته شده که «سریند» نام گرفته و از نهر طبیعی جدا شده است. سریند، دیوار منحنی سنگ‌چین روی رود است.

جمله‌ای به این مضمون در حاشیه نهر به چشم می‌خورد: «این گل سیاه است که تراشیدن او مشکل است.» از همین ابتدا، دو جداره نهر با خط سرخ‌رنگ کشیده شده است؛ از خطی تراشیده و کنده و سپس با سنگ جداره‌سازی کرده‌اند. از اواسط نقشه به بعد، جداره بالایی نهر بدون خط سرخ‌رنگ کشیده شده و به همان علامت گل سیاه‌رنگ اکتفا شده است. در همان پیچ نخست بر حاشیه بالایی نوشته شده: «این چشمه است در پشت دیوار نهر که اذیت او به نهر می‌رسد.» در ادامه در همان حاشیه بالایی چسبیده به نهر، یک کوره آهک‌پزی و یک کوره گچ‌پزی نقاشی شده است.

از اینجا تا انتهای نقشه در دو جانب نهر قله‌وسنگ یا پاره سنگ‌هایی نقاشی شده است. در رونه‌رو سه سطح نسبتاً وسیع که به نهر طبیعی وصل می‌شود، به رنگ روشن با این توضیح که «واین پارچه‌های گل سیاه ریخته‌شده دیده می‌شود. یادوری «این همچنین و این همچنین است» دو بار در مکانی مشابه تکرار می‌شود. مابین این سطوح که معلوم می‌شود احتمالاً مانند شکاف و دره‌های کوچک باشد، در تراز زیرین، دیواری سنگ‌چین کشیده‌شده و در زیر آن تاکید شده است: «از جهت علافی می‌خواستند این دیوار سنگی را بسازند من نگذارم. در عوض دیوار گنتم پل بسازند.»

و سپس روی دیوار تا محل رسیدن به نهر ساخته‌شده نقشه نمای پلی سه دهانه که به‌پای‌های بلند و قوس‌نیم‌گرد دارد، با خطوط نازک سرخ کشیده شده است.

روی پایه پل نوشته شده: «این است نقشه پل» و بالای آن متصل به نهر وضعیت ظاهری زمین با مضمون «این گل سیاه بسیار سرازیر است» درج شده است.

پس از پل، در امتداد نهر به فاصله بیشتر از ۶۰ عذرع که با خط عرضی روی نهر مشخص شده، داخل آن نوشته شده است: «از اینجا تا فرسند باید صد یزند که حال مشغول به طاق‌زدنند.» این فرسند تا ابتدای سده است؛ حدود ۱۶۰ ذرع برآورد شده است که باید طاق زده می‌شد. در ادامه، دو جانب نهر قله‌وسنگ یا پاره‌سنگ‌های درشت و سنگ‌های عظیم قرار دارد. در حاشیه بالایی جایی نوشته شده: «اینجا سنگ را تراشیده‌اند.» این حدود میانه نهر در نقشه اول جایی در جدار پایین خط سرخ‌رنگ به اندازه نیم‌ذرع دیوار نهر قطع شده و در زیر آن یادداشت شده است: «اینجا را از جهت زیادتی آب واز بزرگی روی آن افتاده است؛ در وقت بسیاری آب از اینجا جاری بشود و اذیت بزرگی روی نهر نرساند.» در ادامه، نهر به جایی می‌رسد که سنگ بزرگی روی نهر افتاده، در زیرش آب می‌گذرد.»

بسیر مسیر نهر از اینجا تا انتهای نقشه اول وضعیت نسبتاً یکسان است. جز یک جا که توضیح داده شده: «اینجا بسیار سنگ تراشیده‌اند.» و در انتهای بالاترین گوشه که نوشته شده: «این سنگ بزرگ است که سابق تاریخ کنده‌اند.» تغییر اساسی ۱۶۰ذرع انتهای نهر در نقشه، حذف خط سرخ بالای نهر که به معنی ساخته‌نشدن دیوار سنگی جداره جنوبی در این فاصله است و دو دیگر، نازک شدن خط سرخ زیرین است که این هم به احتمال می‌تواند به معنی نازک شدن جداره شمالی تصور شود.

در ذیل نقشه اول نوشته شده: «جای مشکل این نهر همین هستند و چهل ذرع است که اخراجات زیاد شده تا سریند که همه‌جا سنگ تراشیده و طاق زده‌اند و گل سیاه بود مثل سنگ سخت و پل می‌سازند. کل این دیوارها را از سنگ و آهک و گچ ساخته‌اند.»

از مقاله ای به ذم قلم الله نیک‌زاد

بازخوانی نقشه‌های جدید

این آیات‌شان دهنده تفوق بی‌چون و چرای غرب است؟ ظاهراً اگر فشار، ناامنی و تهدیدی واقعی به وجود بیاید و اگر اجباری برای انتخاب ایجاد شود، این گونه است. در غیر این صورت اکثر کشورها از چنین سوگیری‌های آشکار و مرزبندی‌های تاریخ مصرف گذشته‌ای‌گریزانند. آنها ترجیح می‌دهند که روابط اقتصادی نزدیک با چین، همکاری امنیتی با ایالات‌متحده و البته استفاده از موابب قدرت‌های نرم اروپا را به‌طور همزمان در دسترس داشته‌باشند. جهانی بارقیایی قدرتمندمتعدد، این بخت را در اختیار آنها قرار داده که از ترکیب این‌دول غیرمتجانس برخوردار شوند.

این چندقطبی جدید اما نه «چندجانبه‌گرایی» است و نه حتی ربطی به «عدم‌تعهد» روزگار جنگ سرد دارد. این احتمالاً همان پدیده‌ای است که نخستین‌بار به‌وسیله نخست‌وزیر هند «نارندرا مودی» و تحت‌عنوان «چندجانبه‌گرایی اصلاح‌شده» مطرح شد؛ یک قدرت بزرگ در میان سایر قدرت‌های بزرگ. شما صرفاً منافع ملی‌تان را دنبال کنید و در این مسیر با شرکای مختلف در موضوعات متفاوت همراه شوید. انگاره‌ای که به‌وضوح با باورهای به‌جامانده از جنگ سرد و کاربردنی‌های دوگانه «جو‌یابند» مبنی بر تقابل اروپا و آمریکا می‌شود و جهان خودکامه در تضاد کامل قرار خواهد داشت.

روزگار ائتلاف‌های مقدس و همیشگی، سوگیری‌های غالباً ریفیکارانه و در نهایت تنها گذاشتن نزدیک‌ترین متحدان به سر آمده است. در دهه‌های آغازین قرن بیست‌ویکم دیپلماسی فراگیرتر می‌شود و همه‌جهان را پوشش می‌دهد؛ همراهی امنیتی با ایالات‌متحده، بازرگانی با چین، خرید انرژی از روسیه. این فقط قدرت‌های نوظهور خارج از اروپا نیستند که به این بازی علاقه‌مندند، این الزامی است که همه‌دنیا را به‌تبعیت فراخوانده است. مساله راه‌کردن ارزش‌ها نیست. مساله این است که شما برنده نخواهید شد مگر آنکه قوانین و بایسته‌های جهان جدید را درک کنید و به‌قواعد بازی باییندباقی بمانید.

منبع: روزنامه گاردین

ریشه‌های مدرنیزاسیون دوران ادو

کارخانه فعالیت ۲۴ساعته داشت و این امر باعث شد تا مقدار عظیمی نخ‌پنبه تولید شود. از قضا بسیاری از کارگرانی که بدستمردهای اندک طی ساعت‌های طولانی کار می‌کردند، خود فرزندان همان کشاورزان وکشیکندست‌های بودند که قربانی سیاست‌های ضد تومری شده بودند. ازآنجا که تولید نخ بسیار ارزان‌تمام می‌شد، دیگران هم شرکت‌های مشابهی در سایر نقاط راه‌اندازی کردند. تولید و صادرات نخ و ابریشم به وقوع پی زد

انقلاب صنعتی در ژاپن در حوزه صنایع سبک

انجامید. درواقع مدت زمانی کمتر از ۳۰سال پس از انقلاب میجی در ۱۸۶۸ ژاپن بدل به یک اقتصاد سرمایه‌داری شده بود.

■ **ریشه‌های مدرنیزاسیون دوران ادو**

باین‌حال جای گفت که ریشه‌های مدرنیزاسیون دوران میجی (۱۹۱۲-۱۸۶۸) .به دوران ادو (۱۸۶۸-۱۶۰۳) برمی‌گردد. در این دوران علاوه بر طبقه برگزیده سامورایی‌ها که می‌توانستند در مدارس قلمروهای خود سواد یاد بگیرند، شمار زیادی از افراد معمولی هم خواندن و نوشتن را در تراکویا یا مدارس معابد محلی یاد گرفتند. صنعت آموزش بیشتر را ممکن کرد؛ ژاپن همچنین شکل پیشرفته‌تریابضایع‌هم‌موسوم به واسان را توسعه داد. آموزش ابتدایی در ژاپن در عصر ادو را باید بهترین نوع خود در آن دوران در سراسر جهان برشمرد. متیو پری، ناخدا ای آمریکایی در زمان انعقاد قرارداد صلح و دوستی بین دو کشور در ۱۸۵۴ درصد برآمد تا شگفتی‌های تمدن غرب را به‌ژاپنی‌ها که از آن میان به انواع‌سلاح‌ها، یک تلگراف و نوعی قطار بخار با سرعت ۳۲کیلومتر بر ساعت آموخت. این رویداد با تاسیس شرکت‌های مستقل بر کشاورزی، باغبانی و ماشین‌آلات عرضه شد. زیر تانواست ۴۵۰هزار بازدیدکننده را طی ۱۲۰روز جذب کند. در اوایل دهه ۱۸۸۰ وزیر مالیه ماساکوتا ماسایوشی سیاست‌های ضدتومری را اعلام کرد که موجب سقوط قیمت فرآورده‌های کشاورزی وورشکستگی بسیاری از کشاورزان شد. این حال برخی از ثروتمندان با خرید زمین‌های شده بودند از این وضع سودبروردند به‌مانند «مکانگن اتل» که شدند که می‌توانستند با استفاده از اجاره دادن زمین به کشاورزان مستاجر سود سرشاری به‌دست آورند و در کنار بازرگانان شهری شروع به خرید و فروش سهام و تاسیس شرکت‌های جدید کردند. از ۱۸۸۶ به مدت سه‌سال دوره شکوفایی تاسیس شرکت‌ها بود. صنایعی مانند ریسندهی، ابریشم‌بافی و سایر صنایع سبک به زودی رونق یافتند و یافتند. کارخانه ریسندهی اوزاکا که در دست بخش خصوصی بود بسیاری از دستگاه‌های ریسندهی ساخت بریتانیا را در خود جای داده بود و از پیشگامان تولید در مقیاس بزرگ دانشمندان استخدام‌شده که سبب تولد می‌توانند سهم زیادی در تقویت صنایع ژاپن داشته باشند.

جهان خودرو

تویوتا کمری هیبریدی، ۲۰۲۵ می آید

ایسنا: نسل بعدی تویوتا کمری، پر فروش ترین سدان در بازار ایالات‌متحده، تنها با پیش‌رانه هیبریدی گازی الکتریکی عرضه می‌شود که مسوره‌اترین حرکت توسط این خودروساز ژاپنی برای پیشبرد فناوری هیبریدی به قلب بازار آمریکااست. تویوتا اعلام کرد که کمری ۲۰۲۵ یک موتور ۲٫۵ لیتری بنزینی را با یک سیستم محرک الکتریکی تنظیم‌شده برای ارائه قدرت بیشتر در هر دو نسخه دیفرانسیل جلو و چهار چرخ متحرک ترکیب می‌کند. دیوید کریست، رئیس برند تویوتا در آمریکای شمالی، به رویترز گفت پیروی از قوانین سختگیرانه‌تر مصرف سوخت ایالات‌متحده عاملی بود در تصمیم تویوتا برای تبدیل کمری جدید به یک خط خودروی تمام‌هیبریدی، حذف مدل‌های چهار و شش سیلندر احتراقی که حدود ۸۵درصد از فروش را در مدل‌سال فعلی تشکیل می‌دادند.

تویوتا در حالی که توسعه فناوری خودروهای الکتریکی را تسریع کرده است، همچنان بر این باور است که تقاضا برای خودروهای هیبریدی و پلاگین هیبریدی قوی باقی بماند، زیرا این خودروساز رویکرد چندمسیری را در پیش می‌گیرد تا نیازهای مشتریان را در هر بازاری برآورده کند.

تویوتا اعلام کرد پیش‌رانه هیبریدی و سیستم الکترونیکی تمام‌چرخ محرک ترکیبی ۲۲۲ اسب‌بخار قدرت تولید می‌کند که تقریباً ۱۵ درصد بیشتر از کمری خروجی با سیستم چهارچرخ متحرک مکانیکی است.

مدیران تویوتا نسل نهم سدان سایز متوسط کمری را ارائه

کردند. کمری جدید در بخش برندهای دیترویت رقابت خواهد کرد. بر اساس داده‌های انجمن فروشندگان خودروهای جدید کالیفرنیا، تسلا مدل ۳ در ۹ ماهه اول سال ۲۰۲۳ از کمری در کالیفرنیا، بازار کلیدی تویوتا، پیشی گرفت.

تویوتا آساری از قیمت و میزان مصرف سوخت برای کمری ۲۰۲۵ که بهار سال آینده در نمایشگاه‌ها عرضه می‌شود، اعلام نکرد. ارزان‌ترین مدل هیبریدی کمری در حال حاضر حدود ۲۴۰۰ دلار بیشتر از ارزان‌ترین کمری احتراقی به فروش می‌رسد.

عرضه هیوندای در آمزون

ایسنا: آمزون از سال ۲۰۲۴ خودروهای هیوندای را به صورت آنلاین می‌فروشد. این دو شرکت اعلام کردند آمزون فروش آنلاین خودروهای هیوندای را در ایالات‌متحده از سال آینده آغاز خواهد کرد و مشتریان می‌توانند در صفحه اینترنتی آمزون مواردی مانند خرید خودرو و زمان بندی تحویل را از طریق نمایندگی محلی هیوندای انجام دهند. این قرارداد گسترش قراردادی است که دو سال پیش برای گسترش نمایشگاه دیجیتالی هیوندای در سایت آمزون اعلام شد و مشتریان را قادر می‌سازد تا یک وسیله نقلیه را انتخاب، قیمت را مقایسه و یک فروشنده را برای تکمیل خرید پیدا کنند. هیوندای اولین نمایشگاه دیجیتال خود را در آمزون در سال ۲۰۱۸ راه‌اندازی کرد و آخرین نسخه در نمایشگاه خودروی لس‌آنجلس معرفی شد. طبق گزارش رویترز، مدیرعامل هیوندای موتور، در بیانیه‌ای گفت: «همکاری با یکی از مشتری‌محورترین سازمان‌های جهان، فرصت‌های باورنکردنی را به همراه ما به گسترش مجموعه‌مان. رشد شبکه فروش، انتقال به برقی‌سازی و تحقق آینده تحرک هوشمند باز می‌کند.»

جوایه

پاسخ‌به «بلندپروازی با خودرو»

دنیای اقتصاد: سازمان برنامه و بودجه کشور در واکنش به گزارش بلندپروازی با خودرو و ۱۰ آبان‌ماه در همین صفحه منتشر شد، جوابیه‌ای ارسال کرده که در ذیل می‌آید:

در این‌جوابیه آمده است‌که ضمن قدردانی از طرح دیدگاه‌های نویسنده محترم آن‌روزنامه درباره مسائل اقتصادی کشور، به آگاهی می‌رساند:

۱-اهداف مورد انتقاد آن گزارش در صنعت خودرو، در لایحه برنامه‌تنظیم‌شده از سوی دولت نبوده و درج اهداف کنی مذکور، برگرفته از تصمیم کمیسیون تلفیق برنامه هفتم مجلس شورای اسلامی بوده که در روز دوشنبه ۱۵، ۲۸/۱۴۰۲ در سخن مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

۲- در برنامه هفتم توسعه، همچون برنامه‌های توسعه قبلی، به ترسیم اهداف و سیاست‌های کلان کشور در حوزه‌های مختلف پرداخته می‌شود و استناد به متن برنامه‌های توسعه و نتیجه‌گیری مبنی بر نبود برنامه اجرایی و بی‌توجهی به مواع، برداشت دقیقی نیست.

۳- در گزارش مذکور به وجود ظرفیت تولید سه‌میلیون خودرو در کشور اشاره شده و با توجه به موانع تاریخی رشد تولید صنعت خودرو در کشور، تحقق آن بعید دانسته شده است. با عنایت به رویکرد دولت و اصلاح برخی سیاست‌ها، روند تولید خودرو طی دو سال گذشته روند رشد بوده و از حدود ۶۴هزار دستگاه خودروی کامل در استناد ۱۵، ۱۴۰۲، به یک میلیون و ۳۴۸هزار دستگاه در سال ۱۴۰۱ رسیده و پیش‌بینی می‌شود در سال جاری به حدود ۱٫۵ میلیون دستگاه انواع خودرو برسد. در خصوص تولید انواع خودرو برقی و هیبریدی نیز نمونه‌هایی در شرکت‌های خودروساز تولید شده که اقدامات تکمیلی برای تولید تجاری آنها در دست انجام است.

گروه خودرو، ۲۴۵-۲۷۱

خودرو

عقب‌نشینی سیاستگذار از فروش و قیمت دستوری خودروهای وارداتی

بازار خودروی خارجی آزاد می‌شود؟

دخال‌ت مستقیم در آن نداشت. روال به این شکل بود که واردکنندگان خودروهای خود را با قیمت مدنظرشان (قیمت غیردستوری) عرضه می‌کردند و مشتریان تصمیم می‌گرفتند که فلان خودرو را با فلان قیمت بخرند یا نخرند.

در دور جدید واردات اما ماجرا فرق کرد و سیاستگذار به دلایل مختلف -مثلاً توزیع عادلانه‌تر خودروهای وارداتی به زعم خود- اختیار قیمت‌گذاری را از واردکنندگان سلب کرد و خود آن را به دست گرفت. بر این اساس، سیاستگذار به دلایل مختلف -شورای رقابت تعیین می‌شود، هرچند البته ظاهراً در پروسه قیمت‌گذاری، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان نیز به عنوان نماینده وزارت صمت، دخالت دارد.

هرچند به نظر می‌رسد یکی از اهداف سیاستگذار در ماجرای قیمت‌گذاری دستوری خودروهای وارداتی، توزیع عادلانه‌تر این خودروها دسترسی دهک‌های پایین‌ی جامعه‌یند چنین خودروهایی بوده، بااین‌حال قیمت‌های فعلی نشان می‌دهد این اهداف چندان محقق نشده‌اند. البته این نکته را نباید فراموش کرد که در صورت عرضه تخصصی‌شده و در تیراژ بالای خودروهای وارداتی جدید، قیمت در بازار وارداتی‌ها شکسته خواهد شد و این نیز یکی دیگر از اهداف سیاستگذار به حساب می‌آید.

در نهایت تغییر دیگری که سیاستگذار در پروسه عرضه خودروهای وارداتی داد، به زمان عرضه مربوط می‌شود. در گذشته، واردکنندگان و مصرف‌کنندگان در توافقی دوجانبه به یک تاریخ مشخص بابت تحویل خودرو می‌رسیدند که البته ممکن بود پس و پیش نیز بشود. در دور جدید اما واردکنندگان و مصرف‌کنندگان با دید منتظم می‌ماندند تا سیاستگذار زمان تکمیل ثبت‌نام و واریز وجه و به‌نوعی تحویل را مشخص کند.

نتیجه اجرای این مدل این بوده که تا به امروز از جمع ۳هزار نفر متقاضی نهایی خودروهای خارجی، شاید حتی هزار نفر هم خودرو خود را تحویل نگرفته‌اند. این در حالی است که اولین محموله خودروهای خارجی جدید در دی‌ماه پارسل وارد کشور شد و اسفندماه نیز از متقاضیان ثبت‌نام به عمل آمد. در حال حاضر که سه ماه به اسفند امسال باقی مانده، هنوز حتی پنج‌درصد از خودروهای ثبت‌نامی نیز تحویل داده نشده‌اند. در نتیجه، علاوه بر بدعهد شدن سیاستگذار، سرمایه واردکننده نیز به نوعی را کدو از همه مهم‌تر، مشتریان هم معطل و چشم‌انتظار مانده‌اند. این در حالی است که در گذشته، کم پیش می‌آمد که رابطه بین واردکنندگان خودرو و مصرف‌کنندگان به اینجا برسد و پروسه فروش و تحویل خودروها در روالی نسبتاًمناسب و عادی پیش می‌رفت.

چرا سیاستگذار عقب‌نشست؟

با توجه به تجربه واردات خودرو در قبل از سال ۹۷ که سیستم مربوطه در روندی نسبتاً مناسب و طبیعی کار می‌کرد، این پرسش پیش می‌آید که سیاستگذار چرا به این عرصه ورود کرد و اجازه نداد همان سیستم به کار خود ادامه دهد. البته در پاسخ به این پرسش، برخی دلایل مانند انگیزه سیاستگذار بر توزیع عادلانه خودروهای خارجی و کنترل قیمت، عنوان شد، بااین‌حال زمان ثابت کرد دستوری کردن فروش ادامه دهد. البته هر وارداتی‌ها (مانند دیگر کالاها) نتیجه خوشایند و مثبتی را به دنبال ندارد.

حالا گویا سیاستگذار خود نیز پس از آزمون و خطای پرزینه‌ای که انجام داده، به این نتیجه رسیده که باید حداقل میسران خودروهای وارداتی را وانهاده و اجازه دهد عرضه‌کننده و مصرف‌کننده خود به توافق برسند.

از همین رو، گویا قرار است دور بعدی ثبت‌نام از متقاضیان خودروهای وارداتی، خراج از سامانه یکپارچه و بدون دخالت مستقیم سیاستگذار و توسط خود شرکت‌های واردکننده انجام شود. به گفته یک فعال عرصه واردات خودروه که خواست ماهش فاش شود، وزارت صمت به واردکنندگان اعلام کرده آنها می‌توانند دور بعدی فروش خودروهای خارجی را خود برگزار کنند. وی با بیان اینکه این موضوع در طول شفاهی که به واردکنندگان اعلام شده، اما قطعی به نظر می‌رسد، گفت: از نظر سیاستگذار، بازار خودرو در مسیر رقابتی شدن قرار دارد و دیگر نیازی به دخالت دستوری در عرضه فروش خودروهای خارجی نیست. این فعال عرصه واردات خودرو تأکید می‌کند: طبق اعلام شفاهی سیاستگذار، علاوه بر فروش، تعیین قیمت و زمان عرضه خودروهای وارداتی نیز از مرحله بعد بر عهده خود واردکنندگان است و وزارت صمت و شورای رقابت دخالتی در این مسائل نخواهند داشت. با توجه به اظهارات وی، به نظر می‌رسد سیاستگذار قصد دارد مدل قبلی را در عرصه خودروهای وارداتی بازم پیاده کند، همان مدلی که قیمت، نحوه فروش و زمان عرضه در توافق بین عرضه‌کنندگان و مصرف‌کنندگان مشخص و تعیین می‌شد و این یعنی آزادی دوباره بازار خودروهای وارداتی.

واردات خودرو سرعت گرفت؟

اما سیاستگذار در شرایطی از فروش و قیمت و عرضه دستوری خودروهای وارداتی عقب‌نشینی کرده که در حال حاضر روند تحویل خودروهای خارجی کندپیش می‌رود. طبق آمار غیررسمی، از جمع ۳هزار نفر متقاضی قطعی خودرو در سال‌های وارداتی، تا به امروز حتی هزار نفر نیز خودروی خود را تحویل نگرفته‌اند. از طرفی، ظاهراً جمع

کل خودروهایی که تا به امروز وارد کشور شده، حتی به پنج‌هزار دستگاه هم نمی‌رسد. بنابراین اگر فرض را بر طی شدن همین روال بگیریم، برای تحویل خودروهای خارجی به ۳۰هزار متقاضی، به شش سال زمان نیاز است.

در حال حاضر طبق آمار غیررسمی و به نقل از منابع آگاه، تنها پنج‌هزار دستگاه خودرو وارد کشور شده است. این تعداد خودرو در واقع پس از ابلاغ آیین‌نامه واردات خودرو در شهریور سال گذشته، وارد شده‌اند. بنابراین عملاً طی یک سال، تنها پنج‌هزار خودرو وارد کشور شده، هرچند البته ممکن است با بورزرسانی آمار از سوی وزارت صمت، این تعداد بیشتر شده باشد.

این‌حال تفاوت بر پایه آمار موردنظر، گویای این است که با فرض تداوم این روند- واردات پنج‌هزار دستگاه خودرو در هر دوره یک‌ساله -تحویل خودروهای ۳۰هزار متقاضی، شش سال طول می‌کشد.

با این فرض و اگر پنج‌هزار دستگاه خودروی واردشده به‌زودی تحویل مشتریان داده شوند، ۲۵هزار متقاضی دیگر به‌تدریج طی پنج سال آینده (پنج‌ساله که میدان ابتدای نیمه دوم امسال است) تحویل می‌گردد. این البته تنها یک خواهدم گرفت. به عبارت بهتر، آخرین متقاضی از جمع ۳۰هزار نفری که در صف دریافت خودروی وارداتی هستند، در شهریور ۱۴۰۷ خودروی موضوع عرضه خواهد شد. اما قطعی به نظر می‌رسد، گفت: از نظر سیاستگذار، بازار خودرو در مسیر رقابتی شدن قرار دارد و دیگر نیازی به دخالت دستوری در عرضه فروش خودروهای خارجی نیست. این فعال عرصه واردات خودرو تأکید می‌کند: طبق اعلام شفاهی سیاستگذار، علاوه بر فروش، تعیین قیمت و زمان عرضه خودروهای وارداتی نیز از مرحله بعد بر عهده خود واردکنندگان است و وزارت صمت و شورای رقابت دخالتی در این مسائل نخواهند داشت. با توجه به اظهارات وی، به نظر می‌رسد سیاستگذار قصد دارد مدل قبلی را در عرصه خودروهای وارداتی بازم پیاده کند، همان مدلی که قیمت، نحوه فروش و زمان عرضه در توافق بین عرضه‌کنندگان و مصرف‌کنندگان مشخص و تعیین می‌شد و این یعنی آزادی دوباره بازار خودروهای وارداتی.

در این مورد، اما فعالان عرصه واردات خودرو تأکید می‌کنند که طی سه تا چهار هفته گذشته، روند کلی واردات بهتر شده و رونقی نسبی گرفته است. به گفته آنها، با توجه به بهتر شدن روند واردات، ممکن است تا پایان امسال تعداد خودروهای واردشده به کشور (در دور جدید) به ۲۵هزار دستگاه هم برسد. آنها تأکید می‌کنند روند تخصیص ارز به واردات خودرو بهبود پیدا کرده و واردکنندگان نیز پس از باز شدن سامانه، خیلشان بابت فروش راحت شده و از همین رو در عرصه ثبت سفارش فعالیت تر شده‌اند.

واردکنندگان همچنین در پاسخ به این پرسش که چرا بازه زمانی سه‌ماهه برای تحویل خودروها در نظر گرفته شده، می‌گویند: این بازه در واقع مهلت قانونی تحویل خودروسا‌ست و اگر واردکنندگان نتوانند طی سه ماه خودرو را تحویل دهند، مشمول پرداخت جریمه به مشتریان خواهند شد. آنها تأکید می‌کنند بازه زمانی سه‌ماهه به معنای این نیست که خودروها الزاماً سه ماه دیگر تحویل داده خواهند شد، چه آنکه روند تحویل از چند روز آینده سرعت خواهد گرفت.

رویداد

اضافه شدن ۳ خودروی جدید

به فهرست وارداتی های سامانه یکپارچه

دنیای اقتصاد: در جدیدترین به‌روزرسانی لیست خودروهای عرضه‌شده در سامانه یکپارچه، دو محصول ماموت و موتور و یک محصول مک‌موتور هم اضافه شده تا مشتریان در صورت تمایل نسبت به انتخاب این خودروها اقدام کنند.

به گزارش تسنیم، مطابق اطلاعیه جدید سامانه یکپارچه، برای آن دسته از متقاضیان سامانه یکپارچه عرضه خودروهای وارداتی که در مرحله اول ثبت‌نام کرده و اولویت آنها مشخص شده، سامانه صرفاً جهت انتخاب خودروهای اعلامی از شنبه مورخ ۲۷ آبان تا ساعت ۵۹:۲۳ روز دوشنبه ۱۹ آبان در دسترس است.

در این مرحله متقاضیان می‌توانند سه اولویت از اسبد محصولات اعلامی را انتخاب کنند. لازم به ذکر است هیچ‌گونه ثبت‌نام جدیدی در این مرحله انجام نشده و انتخاب خودرو در سامانه صرفاً برای ثبت‌نام‌کنندگان قبلی است.

در جدیدترین به‌روزرسانی لیست خودروهای عرضه‌شده در سامانه یکپارچه، دو محصول ماموت موتور یعنی جتا V55 و جتا V57 و یک محصول مک‌موتور یعنی ونوسیا BIGV اضافه شده تا مشتریان در صورت تمایل نسبت به انتخاب این خودروها اقدام کنند. قیمت قطعی جتا V55 و جتا V57 به ترتیب یک‌میلیارد و ۹۵میلیون و ۷۰۰هزار تومان و دومیلیارد و ۲۲میلیون و ۵۰هزار تومان بوده و قیمت علی‌الحساب برای ونوسیا BIGV یک‌میلیارد و ۴۰۰میلیون تومان است.

دولت قانون واردات خودروی مجلس را باورورکراسی اداری دور می‌زند

خانه ملت: عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با بیان اینکه مانع اصلی واردات خودرو دولت است، گفت: با وجود اینکه مجلس برای این‌موضوع قانون تصویب کرد، باز هم دولت با تعلل در تصویب آیین‌نامه و اجرای قانون واردات خودروهای نو نشان می‌دهد تمایلی به واردات خودرو ندارد.

جلیل رحیمی جهان‌آبادی درباره تعلل دولت در تصویب آیین‌نامه واردات خودروهای کار کرده، گفت: تا پیش از مصوبه مجلس هر زمان که صحبت از قیمت بالای خودرو و ممنوعیت واردات بود، دولتی‌ها بی‌سای می‌کردند که این قانون است و قانون باید اصلاح شود که به‌نغم همه فشارها، انتقادها و تخریب‌ها مجلس پای کار واردات خودرو ماند و قانون را اصلاح کرد.

این نماینده مجلس یازدهم تصریح کرد: با وجود اینکه مجلس در حوزه واردات خودرو پیش‌گام شده، باز هم تفکرات سابق اجازه واردات خودرو را نمی‌دهد؛ به‌طور مثال بهانه‌های مانند تخصیص منشأ ارز را مطرح می‌کنند. در برابر این افراد باید این سوال را مطرح کرد که در صورتی که خودروسازی‌ها در ایران نمایندگی دایر کنند و مردم بتوانند با ریال خودرو خریداری کنند، مشخص شدن منشأ ارز موردنیاز برای واردات خودرو چه ضرورتی دارد؟

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس افزود: دولت قانون مجلس را با باورورکراسی اداری و مخالفت خود دور می‌زند و عملاً نشان می‌دهد که مانع اصلی واردات خودرو دولت است. با وجود اینکه مجلس برای این‌موضوع قانون تصویب کرد، باز هم دولت با تعلل در تصویب آیین‌نامه و اجرای قانون واردات خودروهای نو نشان می‌دهد تمایلی به واردات خودرو ندارد یا حداقل نمی‌خواهد آثار مثبت واردات خودرو نصیب این مجلس شود.

رحیمی جهان‌آبادی تصریح کرد: شاید دولت در اجرای درست و کامل قانون تا زمان روی کار آمدن مجلس بعدی که همفکران خودش است تعلل می‌کند تا افتخار آن نصیب مجلس بعدی شود؛ اما به چه دلیل مردم را قربانی می‌کنند، مردم باید سطح زندگی و رفاهشان و امنیت آنها هنگام استفاده از خودرو تضمین شود؛ و ما وظیفه داریم این نیازها را تأمین کنیم.

هزینه سوختی سرسام‌آور خودروهای برقی

خبرگزاری صداسوسیما: بررسی‌های جدید نشان می‌دهد هزینه لازم برای تأمین سوخت خودروهای برقی بسیار بیشتر از حد تصور است. شبکه تلویزیونی فاکس‌نیوز، به بررسی روند گسترش استفاده از خودروهای برقی در آمریکا پرداخت و اینکه این روند چه پیامدهایی برای اقتصاد خانوارها و اقتصاد کلان کشور به همراه دارد.

در نتایج تک‌انگه‌دهنده یک تحقیق جدید، سرشکن هزینه‌های پنهان در خودروهای برقی آشکار شده است. ادعا می‌شود هزینه لازم برای شارژ باتری خودروهای برقی حدود ۱٫۲ تا ۱٫۳ دلار به ازای مقدار برابر با یک گالن چهارلیتری بنزین است. اما نتایج تحقیق جدید نشان می‌دهد با در نظر گرفتن هزینه‌های مرتبط با بارانه‌های دولتی برای خودروهای برقی و بار تحمیل‌شده ناشی از این خودروها بر شبکه سراسری برق، این رقم در واقع بیش از ۱۷٫۲۳ دلار می‌شود.

راس وات، رئیس پیشین سازمان مدیریت و بودجه آمریکا در دوران ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، در این باره گفت: این مساله، نمونه‌ای دیگر از طرح‌های اقتصادی بایدن است که بارانه‌های پنهان را آشکار می‌کند. البته بارانه‌های مستقیم ناشی از اعتبارات مالیاتی دولت فدرال را نیز باید مدنظر داشت. این سیاست‌ها در دوران اوباما شروع شده بود و در دوران ترامپ، وقفه‌ای در اجرای آنها اعمال شد. اما الان بار دیگر بارانه‌ها پنهان را با حدیث پیش می‌برد.

یارانه‌های عظیمی برای این منظور اختصاص می‌یابد. نتایج تحقیقات در «بنیاد سیاست عمومی در تگزاس» به‌روشنی گویای همین نکته است. هزینه سوخت لازم برای خودروهای برقی بسیار کمتر است. متوجه می‌شویم که دولت می‌خواهد افزون‌بر این باید توجه کرد که هزینه هر خودروی برقی حدود ۵۰هزار دلار است. وقتی به هزینه بیشتر برای خرید این خودروها و هزینه بالای روند‌های سوخت برای این خودروها نگاه می‌کنیم، متوجه می‌شویم که دولت می‌خواهد این هزینه‌ها را بر مردم تحمیل کند. مردم باید هزینه این کارها را بپردازند درحالی‌که افراد پولدار در مناطق ساحلی به خرید این خودروها مبادرت می‌کنند. این همان کاری است که دولت بایدن انجام می‌دهد. این کار در ادامه کارهای دیگری که در دوران دولت بایدن انجام شده است.